

Suvestinė redakcija nuo 2018-01-01 iki 2018-06-30

Įstatymas paskelbtas: Žin. 2000, Nr. [64-1931](#), i. k. 1001010ISTAI-1861

Nauja redakcija nuo 2013-01-01:

Nr. [XI-2289](#), 2012-10-17, Žin. 2012, Nr. 129-6463 (2012-11-08), i. k. 1121010ISTA0XI-2289

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
ŽVALGYBOS
ĮSTATYMAS**

2000 m. liepos 17 d. Nr. VIII-1861
Vilnius

**PIRMASIS SKIRSNIS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

Šis įstatymas nustato žvalgybos institucijų veiklos teisinius pagrindus, uždavinius, veiklos sritis ir principus, teises ir pareigas, struktūrą, veiklos kontrolės pagrindus ir būdus, taip pat žvalgybos pareigūnų statusą, tarnybos eigą, tarnybinių atsakomybę, tarnybinių atlyginimų, socialines ir kitas garantijas.

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Fizinė prievarta** – fizinės jėgos ir (ar) specialiųjų priemonių naudojimas.

2. **Kontržvalgyba** – šiuo įstatymu įgaliotų institucijų veikla, apimanti informacijos apie vidaus rizikos veiksnius, pavojus ir grėsmes Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui ir valstybės interesams rinkimą, apdorojimą, vertinimą ir šios informacijos pateikimą nacionalinį saugumą užtikrinančioms institucijoms, taip pat veikla, kuria siekiama šiuos rizikos veiksnius, pavojus ir grėsmes šalinti.

3. **Prievarta** – poveikio būdas, kuriuo siekiama įgyvendinti žvalgybos institucijoms pavestus uždavinius ir kuris taikomas, kai nevykdomi žvalgybos pareigūno teisėti reikalavimai ar nurodymai arba siekiama išvengti pavojaus. Prievarta gali būti psichinė ir fizinė.

4. **Psichinė prievarta** – įspėjimas apie ketinimą naudoti fizinę prievartą, tarnybinių šaunamųjų ginklų. Psichinei prievartai prilyginamos specialiosios priemonės ar tarnybinio šaunamojo ginklo parengimas prireikus naudoti.

5. **Specialiosios priemonės** – tiesioginio pavojaus asmens gyvybei nekeliančios priemonės, kuriomis siekiama atgrasyti, sutramdyti ar sulaikyti ir atitinkamai įstaigai perduoti galimus teisės pažeidėjus ir (ar) laikinai paimiti teisės pažeidimo įrankius ar priemones.

6. **Tarnybinis nusižengimas** – priešinga teisei kaltai padaryta šiame įstatyme nustatyta veika (veikimas ar neveikimas), už kurią numatyta atsakomybė.

7. **Žvalgyba** – šiuo įstatymu įgaliotų institucijų veikla, apimanti informacijos apie išorės rizikos veiksnius, pavojus ir grėsmes Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui ir valstybės interesams rinkimą, apdorojimą, vertinimą ir šios informacijos pateikimą nacionalinį saugumą užtikrinančioms institucijoms.

8. **Žvalgybos informacija** – duomenys, gauti vykdant žvalgybą ir kontržvalgybą. Duomenys, gauti atliekant kriminalinės žvalgybos tyrimus, nėra žvalgybos informacija.

9. **Žvalgybos institucija** – valstybės institucija, kuriai šio įstatymo nustatyta tvarka pavesta vykdyti žvalgybą ir kontržvalgybą.

10. **Žvalgybos institucijos veikla** – žvalgybos institucijos vykdoma žvalgyba, kontržvalgyba ir vidaus administravimas.

11. **Žvalgybos metodas** – būdas gauti žvalgybos informaciją.

12. **Žvalgybos pareigūnas** – asmuo, pagal žvalgybos pareigūno tarnybos ar profesinės karo

tarnybos sutartį tarnaujantis žvalgybos institucijoje ir vykdamas žvalgybą ar kontržvalgybą ir (ar) kuriam taikomos specialiosios priėmimo į tarnybą, tarnybos atlikimo sąlygos, veiklos apribojimai ir draudimai, taip pat privataus gyvenimo suvaržymai. Žvalgybos pareigūnas prilyginamas statutiniam valstybės tarnautojui.

13. **Žvalgybos pareigūno vardo žeminimas** – pareigūno veika, susijusi ar nesusijusi su pareigų atlikimu, kuria pareigūnas pažemina žvalgybos institucijos autoritetą, griaua pasitikėjimą žvalgybos institucija ar ją kompromituoja, sudaro neigiamą klaidingą visuomenės nuomonę apie instituciją, jos pareigūnus.

14. **Žvalgybos slaptasis bendradarbis** – veiksnus fizinis asmuo, susitarimo pagrindu slapta bendradarbiaujantis su žvalgybos institucija.

15. **Žvalgybos užduotis** – rašytinis dokumentas, kuriame nustatomi pavedimai gauti ir pateikti žvalgybos informaciją įgaliotiems ją žinoti asmenims ir kuriuo vadovaujantis vykdoma žvalgyba ir kontržvalgyba.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-674](#), 2017-10-12, paskelbta TAR 2017-10-23, i. k. 2017-16704

3 straipsnis. Teisiniai žvalgybos institucijų veiklos pagrindai

Žvalgybos institucijos, įgyvendindamos pavestus uždavinius, vadovaujasi Lietuvos Respublikos Konstitucija, Lietuvos Respublikos nacionalinio saugumo pagrindų įstatymu, šiuo įstatymu, kitais teisės aktais ir Lietuvos Respublikos tarptautinėmis sutartimis.

4 straipsnis. Žvalgybos institucijų veiklos principai

1. Žvalgybos institucijų veikla grindžiama bendraisiais teisiniais ir specialiaisiais principais.

2. Žvalgybos institucijų veikla yra vykdoma laikantis šių bendrųjų teisinių principų:

1) teisėtumo;

2) pagarbos žmogaus teisėms ir pagrindinėms laisvėms;

3) visuomenės ir valstybės intereso viršenybės;

4) atskaitomybės valstybės aukščiausiosioms vadovaujančioms institucijoms, kurios vadovauja nacionalinio saugumo užtikrinimui.

3. Specialieji žvalgybos institucijų veiklos principai:

1) politinio neutralumo – žvalgybos institucijos ir žvalgybos pareigūnai negali jiems suteiktų įgaliojimų panaudoti taip, kad savo aktyviais ar pasyviais veiksmais savavališkai įsiterptų į valstybėje vykstančius demokratinius procesus, dalyvautų priimant politinius sprendimus;

2) veiklos metodų neskelbtinumo – žvalgybos institucijų veiklos metodai yra nevieši ir jie negali būti atskleidžiami asmenims, nevykdantiems žvalgybos ir kontržvalgybos arba šios veiklos kontrolės ar koordinavimo;

3) savalaikiškumo – žvalgybos informacija nacionalinį saugumą užtikrinančioms institucijoms turi būti pateikiama per protingą terminą;

4) objektyvumo – žvalgybos informacija turi būti neiškraipyta ir nešališka;

5) aiškumo – žvalgybos informacija turi būti pateikiama taip, kad negalima būtų jos suvokti dviprasmiškai ir kitaip.

5 straipsnis. Informacijos apie žvalgybos institucijas ir jų veiklą apsauga

Žvalgybos užduotys, žvalgybos informacija, žvalgybos metodai, informacija apie žvalgybos institucijų veiklą, žvalgybos slaptuosius bendradarbius, žvalgybos institucijų finansavimą, materialinį ir techninį aprūpinimą įslaptinama, išslaptinama ir tvarkoma įstatymų nustatyta tvarka.

ANTRASIS SKIRSNIS

ŽVALGYBOS INSTITUCIJŲ VEIKLOS TIKSLAS, ŽVALGYBOS IR KONTRŽVALGYBOS UŽDAVINIAI

6 straipsnis. Pagrindinis žvalgybos institucijų veiklos tikslas

Pagrindinis žvalgybos institucijų veiklos tikslas – stiprinti Lietuvos Respublikos nacionalinį saugumą, renkant informaciją apie rizikos veiksnius, pavojus ir grėsmes, pateikiant ją nacionalinį saugumą užtikrinančioms institucijoms ir šalinant šiuos rizikos veiksnius, pavojus ir grėsmes.

7 straipsnis. Žvalgybos ir kontržvalgybos uždaviniai

1. Žvalgybos uždavinys – prognozuoti ir nustatyti rizikos veiksnius, pavojus ir grėsmes, kylančius iš užsienio ir galinčius turėti reikšmės valstybės suverenitetui, teritorijos neliečiamybei ir vientisumui, konstitucinei santvarkai, valstybės interesams, gynybinei ir ekonominei galiai.

2. Kontržvalgybos uždaviniai:

1) prognozuoti, nustatyti ir šalinti rizikos veiksnius, pavojus ir grėsmes, kylančius Lietuvos Respublikos viduje ir galinčius turėti įtakos visuomeniniams politiniams, ekonominiams procesams, taip pat kuriais gali būti pažeidžiami valstybės suverenitetas, teritorijos neliečiamybė ir vientisumas, konstitucinė santvarka, valstybės interesai, gynybinė ir ekonominė galia;

2) nustatyti užsienio valstybių žvalgybos, saugumo institucijų ir su jomis susijusių asmenų veiklą, galinčią pažeisti valstybės suverenitetą, teritorijos neliečiamybę ir vientisumą, konstitucinę santvarką, valstybės interesus, gynybinę ir ekonominę galią, ir šalinti šiuos rizikos veiksnius, pavojus ir grėsmes;

3) organizuoti ir vykdyti informacijos, sudarančios valstybės ar tarnybos paslaptį, apsaugą ir kontroliuoti, kaip tokia informacija yra saugoma Lietuvos Respublikos viduje ir Lietuvos Respublikos institucijose užsienyje.

TREČIASIS SKIRSNIS

ŽVALGYBOS INSTITUCIJOS, JŲ VEIKLOS SRITYS, TEISĖS IR PAREIGOS

8 straipsnis. Žvalgybos institucijos ir jų veiklos sritys

1. Lietuvos Respublikoje žvalgybos institucijų veiklą vykdo:

1) Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamentas (toliau – Valstybės saugumo departamentas) – Lietuvos Respublikos Seimui (toliau – Seimas) ir Respublikos Prezidentui atskaitinga valstybės institucija;

2) Antrasis operatyvinių tarnybų departamentas prie Krašto apsaugos ministerijos (toliau – Antrasis operatyvinių tarnybų departamentas) – krašto apsaugos ministrui pavaldi krašto apsaugos sistemos institucija.

2. Valstybės saugumo departamentas žvalgybą ir kontržvalgybą vykdo:

1) visuomeninėje politinėje, ekonominėje, mokslo, technologijų, informacinės veiklos srityse, išskyrus šio straipsnio 3 dalies 1 punkte nurodytas sritis;

2) Lietuvos Respublikos valstybės diplomatinės tarnybos ir kitų Lietuvos Respublikos institucijų, veikiančių užsienyje, išskyrus šio straipsnio 3 dalies 2 punkte nurodytų institucijų, saugumo srityje;

3) valstybės ir tarnybos paslaptį sudarančios informacijos apsaugos, išskyrus šio straipsnio 3 dalies 3 punkte nurodytų institucijų, srityje;

4) valstybės valdymui skirtų elektroninių ryšių tinklų įrengimo, eksploatavimo ir jų kriptografinės ir kitos apsaugos srityje.

3. Antrasis operatyvinių tarnybų departamentas žvalgybą ir kontržvalgybą vykdo:

1) gynybos, karinėje-politinėje, karinėje-ekonominėje, karinėje-technologinėje, karinėje-informacinėje srityse;

2) Lietuvos Respublikos krašto apsaugos sistemos institucijų veiklos užsienyje srityje;

3) Lietuvos Respublikos krašto apsaugos sistemos institucijų valstybės ir tarnybos paslaptį sudarančios informacijos apsaugos srityje.

9 straipsnis. Žvalgybos institucijų teisės ir pareigos

1. Žvalgybos institucijos teisės įgyvendinant jai pavestus uždavinius:

1) taikyti žvalgybos metodus;

- 2) šio įstatymo nustatyta tvarka atlikti teismo sankcionuojamus veiksmus;
- 3) šio įstatymo nustatytais atvejais ir tikslais atlikti kriminalinės žvalgybos tyrimus;
- 4) gauti iš institucijų, įmonių, įstaigų ir organizacijų žvalgybos institucijų veiklai reikalingą informaciją;
- 5) Lietuvos Respublikos nacionalinio saugumo užtikrinimo tikslais bendradarbiauti su užsienio valstybių žvalgybos, saugumo institucijomis, tarptautinėmis organizacijomis ir institucijomis;
- 6) bendradarbiauti su juridiniais ir fiziniais asmenimis;
- 7) įslaptinti žvalgybos pareigūnus, užšifruoti jų tarnybinę priklausomybę, įslaptinti ir užšifruoti žvalgybos pareigūnų bei žvalgybos slaptųjų bendradarbių tapatybę, žvalgybos institucijų patalpų, transporto, ryšio priemonių, taip pat kitų techninių priemonių tarnybinę priklausomybę;
- 8) steigti priedangos juridinius asmenis ir jais naudotis;
- 9) naudoti tapatybės ir tarnybinės priklausomybės neatskleidžiančius dokumentus ir priemones;
- 10) įsigyti ir naudoti technines ir kitas priemones, medžiagas, reikalingas žvalgybos institucijų veiklai, žvalgybos pareigūnų, žvalgybos slaptųjų bendradarbių ir jų šeimos narių, žvalgybos institucijų patalpų ar kito turto apsaugai;
- 11) vykdyti žvalgybos institucijų veiklai reikalingą pagalbinę veiklą – organizuoti ir vykdyti patalpų, pastatų ir teritorijos priežiūros ir tvarkymo, techninių sistemų ir transporto priežiūros, maitinimo, kitą administracinę, materialinio ir techninio aprūpinimo veiklą, naudojant vidinius žmogiškuosius išteklius ir valstybės biudžeto lėšas;
- 12) tvarkyti žvalgybos metodų taikymo, teismo sankcionuojamų ir nesankcionuojamų informacijos rinkimo veiksmų ar kriminalinės žvalgybos tyrimų atlikimo metu gautų pajamų ir materialiojo turto apskaitą Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Vyriausybė) nustatyta tvarka ir naudoti žvalgybos institucijų veiklai;
- 13) pasitelkti ekspertus, specialistus;
- 14) įsigyti tarnybinius šaunamuosius ginklus ir specialiąsias priemones;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-674](#), 2017-10-12, paskelbta TAR 2017-10-23, i. k. 2017-16704

- 15) tirti asmenis poligrafu įstatymų nustatyta tvarka;
 - 16) organizuoti žvalgybos pareigūnų mokymą ir kvalifikacijos tobulinimą;
 - 17) gauti paramą iš užsienio valstybių, tarptautinių organizacijų ir institucijų;
 - 18) pagal savo kompetenciją leisti teisės aktus, reglamentuojančius žvalgybos institucijos veiklą.
2. Žvalgybos institucijos pareigos:
- 1) teikti Lietuvos Respublikos nacionalinį saugumą užtikrinančioms valstybės institucijoms žvalgybos informaciją, reikalingą jų funkcijoms atlikti;
 - 2) raštu informuoti valstybės institucijas, kurioms žvalgybos institucijos yra atskaitingos, apie žvalgybos institucijų vykdomą veiklą ir bendradarbiavimą su užsienio žvalgybos, saugumo institucijomis, tarptautinėmis organizacijomis ir institucijomis;
 - 3) užtikrinti savo saugumą, rūpintis žvalgybos pareigūnų ir žvalgybos slaptųjų bendradarbių bei jų šeimos narių apsauga;
 - 4) valdyti žvalgybos informaciją;
 - 5) tvarkyti asmens duomenis;
 - 6) teikti visuomenei viešą informaciją apie savo veiklą.

KETVIRTASIS SKIRSNIS

ŽVALGYBOS IR KONTRŽVALGYBOS VYKDYMO PAGRINDAI, ŽVALGYBOS INFORMACIJOS RINKIMAS, TVARKYMAS, NAUDOJIMAS IR TEIKIMAS

10 straipsnis. Žvalgybos ir kontržvalgybos vykdymo pagrindai

1. Žvalgyba ir kontržvalgyba vykdoma vadovaujantis Valstybės gynybos tarybos patvirtintais žvalgybos informacijos poreikiais ir prioritetais, žvalgybos užduočių pagrindu.

2. Žvalgybos užduotis, vadovaudamiesi Valstybės gynybos tarybos patvirtintais žvalgybos informacijos poreikiais ir prioritetais, žvalgybos ir kontržvalgybos uždaviniams įgyvendinti sau pavaldžioms žvalgybos institucijoms nustato krašto apsaugos ministras ir Valstybės saugumo departamento direktorius.

11 straipsnis. Žvalgybos informacijos rinkimo bendrosios nuostatos

Žvalgybos informacija renkama:

- 1) taikant žvalgybos metodus;
- 2) atliekant teismo sankcionuojamus veiksmus;
- 3) gaunant duomenis iš valstybės ir žinybinių registrų, informacinių sistemų ir duomenų bazių;
- 4) gaunant duomenis iš juridinių ir (ar) fizinių asmenų.

12 straipsnis. Žvalgybos informacijos rinkimas taikant žvalgybos metodus

Žvalgybos metodus, jų taikymo tvarką, terminus ir sąlygas nustato Vyriausybė.

13 straipsnis. Žvalgybos informacijos rinkimas atliekant teismo sankcionuojamus veiksmus

1. Pagal motyvuotą apygardos teismo nutartį gali būti atliekami šie veiksmai:

- 1) elektroninių ryšių tinklais perduodamos informacijos turinio, susirašinėjimo ir kitokio asmens susižinojimo stebėjimas ir fiksavimas;
- 2) pateikimas į asmens būstą, kitokias patalpas ar transporto priemones, jų apžiūra ir fiksavimas;
- 3) dokumentų ar daiktų paėmimas ar slapta jų apžiūra ir fiksavimas;
- 4) informacijos apie elektroninių ryšių įvykius gavimas;
- 5) pinigų, piniginių srautų, vertybinių popierių, elektroninių ir kitų atsiskaitymo būdų, taip pat bet kokių finansinių operacijų stebėjimas ir fiksavimas;
- 6) informacijos apie fizinių ir (ar) juridinių asmenų iki teikimo teismui gauti tokią informaciją pateikimo atliktas ūkinės, finansinės operacijas, finansinių ir (ar) mokėjimo priemonių panaudojimą gavimas iš finansų įmonių ir kredito įstaigų, taip pat iš kitų juridinių asmenų.

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XII-1683](#), 2015-05-07, paskelbta TAR 2015-05-20, i. k. 2015-07664

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytų veiksmų atlikimą motyvuota nutartimi sankcionuoja apygardos teismo pirmininko įgaliotas šio teismo teisėjas pagal žvalgybos institucijų vadovų ar jų įgaliotų pavaduotojų motyvuotus teikimus.

3. Žvalgybos institucijų vadovų ar jų įgaliotų pavaduotojų teikime apygardos teismui nurodoma:

- 1) duomenys apie fizinius asmenis (vardas ir pavardė, asmens kodas) arba juridinius asmenis (buveinė, kodas), arba objektus (jų apibūdinimas), kuriems bus taikomi veiksmai;
- 2) duomenys (motyvai), pagrindžiantys būtinumą taikyti sankcionuojamus veiksmus;
- 3) duomenys apie galinį įrenginį, kurį naudojant bus perduodama informacija (identifikacinis numeris, pavadinimas ir (arba) galinio įrenginio buvimo adresas), kai numatoma kontroliuoti elektroninių ryšių tinklais perduodamos informacijos turinį;
- 4) veiksmai, kuriuos prašoma leisti atlikti;
- 5) prašomų taikyti veiksmų trukmė arba prašomos pateikti informacijos apimtis ir periodas, kai prašoma taikyti šio straipsnio 1 dalies 6 punkte nurodytą veiksmą;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XII-1683](#), 2015-05-07, paskelbta TAR 2015-05-20, i. k. 2015-07664

- 6) siekiamas rezultatas.

4. Pasikeitus asmens naudojamam galiniam įrenginiui, kuriuo elektroninių ryšių tinklais perduodama informacija vadovaujantis motyvuota teismo nutartimi buvo slapta stebima ir fiksuojama, ar nustatius, kad asmuo informacijai perduoti naudoja ir kitus galinius įrenginius, tokios informacijos, kuri yra perduodama per kitus to paties asmens naudojamus galinius įrenginius, kontrolė ir jos fiksavimas pradedami ir vykdomi, kai žvalgybos institucijos vadovas informuoja apygardos teismą, sankcionavusį elektroninių ryšių tinklais perduodamos informacijos kontrolę. Apygardos teismas, gavęs žvalgybos institucijos informaciją, leidžia vykdyti galinių įrenginių kontrolę arba pareikalauja šiuos veiksmus nutraukti. Apygardos teismas sprendimą priima ir žvalgybos instituciją informuoja nedelsdamas.

5. Nutartyje leisti atlikti šio straipsnio 1 dalyje nurodytus veiksmus turi būti nurodyta:

1) teikimą pateikusios žvalgybos institucijos vadovas ar jo įgaliotas pavaduotojas (vardas, pavardė, pareigos);

2) duomenys apie fizinius asmenis (vardas ir pavardė, asmens kodas) arba juridinius asmenis (buveinė, kodas), arba objektus (jų apibūdinimas), kuriems bus taikomi veiksmai;

3) duomenys (motyvai), pagrindžiantys būtinumą taikyti sankcionuojamus veiksmus;

4) veiksmai, kuriuos leidžiama atlikti;

5) leidžiamų atlikti veiksmų trukmė arba leidžiamos gauti informacijos apimtis ir periodas, kai leidžiama atlikti šio straipsnio 1 dalies 6 punkte nurodytą veiksmą;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XII-1683](#), 2015-05-07, paskelbta TAR 2015-05-20, i. k. 2015-07664

6) siekiamas rezultatas.

6. Šio straipsnio 1 dalies 1–5 punktuose nurodyti veiksmai negali trukti ilgiau kaip 6 mėnesius. Prireikus šių veiksmų atlikimas gali būti pratęstas dar iki 3 mėnesių. Pratęsimų skaičius neribojamas. Apygardos teismas, kaskart dar 3 mėnesiams pratęsdamas išduotą leidimą atlikti teismo sankcionuojamus veiksmus, įvertina pateikto teikimo pratęsti šių veiksmų atlikimą pagrįstumą.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-1683](#), 2015-05-07, paskelbta TAR 2015-05-20, i. k. 2015-07664

7. Žvalgybos institucijos dėl šio straipsnio 1 dalyje nurodytų veiksmų sankcionavimo turi teisę kreiptis į bet kurį apygardos teismą. Teismui atsisakius sankcionuoti veiksmus, kreiptis į kitą apygardos teismą dėl tų pačių veiksmų sankcionavimo draudžiama.

8. Šio straipsnio 2 dalyje nurodyto teisėjo nutartis atsisakyti sankcionuoti šio straipsnio 1 dalyje nurodytus veiksmus arba atsisakyti pratęsti šių veiksmų atlikimo terminą per 7 dienas nuo nutarties gavimo gali būti skundžiama apygardos teismo pirmininkui. Skundą apygardos teismo pirmininkas privalo išnagrinėti ir nutartį priimti ne vėliau kaip per 7 dienas nuo skundo gavimo dienos. Apygardos teismo pirmininko sprendimas yra galutinis.

14 straipsnis. Žvalgybos informacijos rinkimas iš valstybės ir žinybinių registrų, informacinių sistemų ir duomenų bazių

1. Žvalgybos institucijos, įgyvendindamos joms pavestus uždavinius, turi teisę jų veiklai reikalingus duomenis gauti iš valstybės ir žinybinių registrų, informacinių sistemų ir duomenų bazių.

2. Valstybės ir savivaldybių institucijos, įstaigos, įmonės ir organizacijos, kiti juridiniai asmenys, atliekantys valstybės perduotas funkcijas, pagal atskiras sutartis privalo sudaryti žvalgybos institucijoms sąlygas neatlygintinai naudotis jų tvarkomais valstybės ir žinybiniais registrais, informacinėmis sistemomis ir duomenų bazėmis, taip pat neatlygintinai pateikti žvalgybos institucijoms jų tvarkomuose valstybės ir žinybiniuose registruose informacinėse sistemose ar duomenų bazėse kaupiamą, saugomą ir (ar) tvarkomą informaciją, reikalingą žvalgybos institucijoms įgyvendinant joms pavestus uždavinius.

3. Duomenys iš valstybės ir savivaldybių institucijų, įstaigų, įmonių ir organizacijų, kitų juridinių asmenų, atliekančių valstybės perduotas funkcijas, tvarkomų valstybės ir žinybinių

registrų, informacinių sistemų ir duomenų bazių žvalgybos institucijoms teikiami Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatyme nustatytais būdais arba teikiant žvalgybos institucijoms valstybės ir žinybinių registrų, informacinių sistemų ar duomenų bazių nuolat atnaujinamą išrašą, jeigu būtina užtikrinti žvalgybos institucijų veiklos saugumą.

4. Informacija apie duomenų pateikimą žvalgybos institucijoms iš šiame straipsnyje nurodytų valstybės ir žinybinių registrų, informacinių sistemų ir duomenų bazių tretiesiems asmenims neteikiama.

15 straipsnis. Duomenų gavimas iš asmenų

1. Žvalgybos institucijos, įgyvendindamos joms pavestus uždavinius, gali motyvuotu jų vadovų ar įgaliotų žvalgybos pareigūnų raštu kreiptis į asmenis su prašymu pateikti jų veiklai vykdyti reikalingus duomenis.

2. Jeigu asmuo per žvalgybos institucijos nurodytą terminą nepateikia prašomų duomenų arba atsisako juos pateikti, žvalgybos institucijos turi teisę kreiptis į bet kurį apygardos teismą su prašymu įpareigoti pateikti duomenis, reikalingus žvalgybos institucijų uždaviniams įgyvendinti. Apygardos teismo nutartis per 7 dienas nuo nutarties gavimo gali būti skundžiama Lietuvos apeliaciniam teismui. Lietuvos apeliacinis teismas privalo skundą išnagrinėti ir priimti nutartį dėl skundo ne vėliau kaip per 7 dienas nuo skundo gavimo šiame teisme dienos. Lietuvos apeliacinio teismo nutartis įsigalioja jos priėmimo dieną ir yra neskundžiama.

3. Privatūs juridiniai asmenys informaciją, kuri kaupiama, saugoma ir (ar) tvarkoma jų duomenų bazėse, žvalgybos institucijoms teikia pagal atskiras sutartis.

16 straipsnis. Žvalgybos informacijos tvarkymas

1. Žvalgybos institucijos žvalgybos informaciją tvarko šio įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka tik šio įstatymo nustatytais tikslais ir tik įgyvendindamos joms pavestus uždavinius. Jeigu tvarkant žvalgybos informaciją yra šio įstatymo ir kitų įstatymų prieštaravimų, taikomos šio įstatymo nuostatos.

2. Žvalgybos institucijų veiklos metu surinkta žvalgybos informacija tvarkoma taip, kad nebūtų neteisėtai ar nepagrįstai atskleisti žvalgybos informacijos šaltiniai, pažeistos su žvalgybos institucijomis bendradarbiaujančių asmenų teisės ar teisėti jų interesai.

3. Žvalgybos institucijos tvarko šių asmenų duomenis:

1) asmenų, kurių veiksmai gali kelti pavojų ar grėsmę Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui, valstybės interesams, gynybinei ir ekonominei galiai;

2) asmenų, pretenduojančių gauti leidimą dirbti ar susipažinti su valstybės ar tarnybos paslaptį sudarančia informacija ir davusių sutikimą tvarkyti jų asmens duomenis;

3) asmenų, kurių duomenų tvarkymas yra būtinas siekiant įvertinti informaciją apie išorės rizikos veiksnius, pavojus ar grėsmes Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui, valstybės interesams, gynybinei ir ekonominei galiai;

4) asmenų, kurių duomenis teikia užsienio valstybių žvalgybos, saugumo institucijos;

5) asmenų, kuriuos su žvalgybos institucija sieja ar siejo tarnybos arba bendradarbiavimo santykiai.

4. Žvalgybos informacija tvarkoma žvalgybos institucijos vadovo nustatyta tvarka.

17 straipsnis. Žvalgybos informacijos naudojimas

1. Žvalgybos institucijos žvalgybos informaciją naudoja tik joms pavestiems uždaviniams įgyvendinti ir tik tiems tikslams, kuriems ji buvo renkama.

2. Žvalgybos institucijos gautos žvalgybos informacijos pagrindu gali pradėti kriminalinės žvalgybos tyrimą, jeigu gauna duomenų apie Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 114, 118, 119, 121, 122, 124, 125, 126, 296 ir 297 straipsniuose numatytas nusikalstamas veikas ir šių duomenų nepakanka pradėti ikiteisminį tyrimą.

3. Sprendimą pradėti kriminalinės žvalgybos tyrimą priima žvalgybos institucijos vadovas žvalgybos institucijos vidaus teisės aktuose nustatyta tvarka. Pradėjus kriminalinės žvalgybos

tyrimą, žvalgybos informacijos rinkimas apie tą fizinį ar juridinį asmenį nedelsiant nutraukiamas.

4. Šio straipsnio 2 dalyje nurodyti kriminalinės žvalgybos tyrimai atliekami Lietuvos Respublikos kriminalinės žvalgybos įstatymo nustatyta tvarka, o jų metu gauti duomenys gali būti naudojami Kriminalinės žvalgybos įstatymo nustatyta tvarka. Pradėjus kriminalinės žvalgybos tyrimą, šio įstatymo nuostatos nebetaikomos.

5. Lietuvos Respublikos nacionalinį saugumą užtikrinančios institucijos ir kitos valstybės institucijos, kurioms buvo patikėta žvalgybos informacija, turi teisę tokią informaciją naudoti:

- 1) nustatytiems uždaviniams įgyvendinti ir funkcijoms atlikti ar sprendimams priimti;
- 2) kriminalinės žvalgybos tyrimui;
- 3) baudžiamajam procesui.

6. Asmenys, neteisėtai atskleidę žvalgybos informaciją ar panaudoję šią informaciją kitiems tikslams, negu numato šis įstatymas, atsako teisės aktų nustatyta tvarka.

18 straipsnis. Žvalgybos informacijos teikimas

1. Žvalgybos informacija teikiama oficialiu dokumentu.

2. Žvalgybos institucijos žvalgybos informaciją teikia:

1) Lietuvos Respublikos nacionalinį saugumą užtikrinančioms institucijoms ir kitoms valstybės institucijoms pagal Valstybės gynimo tarybos patvirtintus žvalgybos informacijos poreikius ir prioritetus;

2) Lietuvos Respublikos nacionalinį saugumą užtikrinančioms institucijoms ir kitoms valstybės institucijoms apie rizikos veiksnius, pavojus ir grėsmes, kurie nebuvo įtraukti į Valstybės gynimo tarybos patvirtintus poreikius ir prioritetus, tačiau gali turėti reikšmės valstybės suverenitetui, teritorijos neliečiamybei ir vientisumui, konstitucinei santvarkai, valstybės interesams, gynybinei ir ekonominei galiai užtikrinti ir Lietuvos Respublikos užsienio politikai įgyvendinti;

3) Lietuvos Respublikos teisėsaugos institucijoms kriminalinės žvalgybos tyrimui arba baudžiamajam procesui pradėti.

3. Pagal atskirus prašymus žvalgybos institucijos turi teisę teikti žvalgybos informaciją:

1) Lietuvos Respublikos nacionalinį saugumą užtikrinančioms ir kitoms valstybės institucijoms, jeigu prašoma informacija yra susijusi su jų tiesioginėmis funkcijomis ir gali būti reikšminga šių institucijų veiklai;

2) tarptautinėms organizacijoms ir institucijoms, užsienio valstybių kompetentingoms institucijoms, jeigu tokios informacijos pateikimo galimybė numatyta tarptautinėse sutartyse ar susitarimuose;

3) žvalgybos institucijų kontrolę vykdančioms institucijoms, jeigu joms teisės aktuose nustatytoms funkcijoms atlikti ar sprendimams priimti nepakanka pateiktos kitos informacijos.

4. Sprendimą dėl žvalgybos informacijos pagal atskirus prašymus pateikimo ar atsisakymo ją teikti priima arba Valstybės saugumo departamento direktorius, arba Antrojo operatyvinių tarnybų departamento direktorius, arba jų įgalioti asmenys.

5. Žvalgybos informacija yra neteikiama, jeigu:

1) prašyme pateikti žvalgybos informaciją nėra nurodyti prašymo motyvai, tokios informacijos panaudojimo tikslai;

2) žvalgybos informacijos pateikimas tarptautinei organizacijai ir institucijai arba užsienio valstybės kompetentingai institucijai galėtų pakenkti nacionalinio saugumo ar užsienio politikos interesams;

3) tai padarytų žalos žvalgybos institucijos veiklai.

6. Apie sprendimą neteikti informacijos žvalgybos institucijų vadovai turi nedelsdami informuoti valstybės institucijas, kurioms žvalgybos institucijos yra atskaitingos.

PENKTASIS SKIRSNIS

ŽVALGYBOS INSTITUCIJŲ VEIKLOS KOORDINAVIMAS IR KONTROLĖ

19 straipsnis. Žvalgybos institucijų veiklos koordinavimas

1. Žvalgybos institucijų veiklą koordinuoja Valstybės gynimo taryba. Ši taryba:
 - 1) tvirtina žvalgybos informacijos poreikius ir prioritetus;
 - 2) tvirtina žvalgybos institucijų veiklos strategijas;
 - 3) vertina žvalgybos informacijos atitiktį žvalgybos informacijos poreikiams ir prioritetams;
 - 4) sprendžia žvalgybos institucijų veiklos koordinavimo klausimus;
 - 5) nustato žvalgybos institucijų tarptautinio bendradarbiavimo su užsienio valstybių žvalgybos ir saugumo institucijomis, tarptautinėmis organizacijomis ir institucijomis gaires.
2. Žvalgybos institucijų sąveikos ir veiksmų koordinavimo klausimus sprendžia jų vadovai.

20 straipsnis. Bendrieji žvalgybos institucijos veiklos kontrolės principai

1. Žvalgybos institucijos vadovas kiekvienais metais atsiskaito Valstybės gynimo tarybai už savo vadovaujamos žvalgybos institucijos veiklą, teikia žvalgybos institucijos veiklos strategijos projektus pagal žvalgybos institucijos veiklos sritis.

2. Asmenys, atliekantys žvalgybos institucijų veiklos kontrolę, turi turėti leidimus dirbti ar susipažinti su valstybės paslaptį sudarančia informacija, žymima slaptumo žyma „Visiškai slaptai“.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-2382](#), 2016-05-19, paskelbta TAR 2016-06-02, i. k. 2016-14743

3. Duomenys, galintys atskleisti įslaptintų žvalgybos pareigūnų ar žvalgybos slaptųjų bendradarbių tapatybę, žvalgybos metodus ir priemones, veiklos taktiką ir padaryti žalos žvalgybos institucijų veiklai, vykdant žvalgybos institucijų veiklos kontrolę neteikiami.

21 straipsnis. Žvalgybos institucijų parlamentinė kontrolė

1. Žvalgybos institucijų parlamentinę kontrolę Seimo statuto nustatyta tvarka atlieka Seimo statute nurodytas Seimo komitetas.

2. Seimo komitetas:

- 1) kontroliuoja, kaip žvalgybos institucijos ir žvalgybos pareigūnai įgyvendindami pavestus uždavinius laikosi Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų;
- 2) nagrinėja asmenų skundus dėl žvalgybos institucijų ir žvalgybos pareigūnų veiksmų;
- 3) rengia siūlymus dėl teisės aktų, susijusių su žvalgybos institucijų veikla ir žmogaus teisių apsauga vykdant žvalgybą ir kontržvalgybą, tobulinimo;
- 4) nustato žvalgybos institucijų veiklos trūkumus ir teikia rekomendacijas dėl jų šalinimo.

3. Seimo komitetas turi teisę gauti ir svarstyti:

- 1) žvalgybos informacijos poreikius;
- 2) žvalgybos institucijų veiklos ataskaitas;
- 3) duomenis apie žvalgybos institucijų biudžeto lėšų poreikį ir jų naudojimą;
- 4) žvalgybos institucijų vadovų ir pareigūnų paaiškinimus žodžiu ir raštu, pranešimus, kaip vykdomi Lietuvos Respublikos įstatymai ir kiti teisės aktai;
- 5) kitą informaciją žvalgybos institucijų veiklos klausimais.

4. Žvalgybos institucijos vadovas kiekvienais metais Seimo statuto nustatyta tvarka pateikia vadovaujamos žvalgybos institucijos veiklos ataskaitą.

5. Žvalgybos pareigūnai turi teisę tiesiogiai kreiptis į Seimo komitetą dėl žvalgybos institucijos vykdomos veiklos.

22 straipsnis. Žvalgybos institucijų vyriausybinių kontrolė

1. Vyriausybė žvalgybos institucijų kontrolę atlieka pagal Lietuvos Respublikos Konstitucijos ir įstatymų nustatytą kompetenciją.

2. Vyriausybė:

- 1) pagal Valstybės gynimo tarybos patvirtintus žvalgybos informacijos poreikius ir prioritetus teikia žvalgybos institucijoms žvalgybos informacijos poreikius, būtinus valstybės saugumui užtikrinti;

2) šio įstatymo nustatyta tvarka iš žvalgybos institucijų gauna informaciją apie rizikos veiksnius, pavojus ir grėsmes nacionaliniam saugumui.

3. Žvalgybos institucijos teikia Ministrui Pirmininkui metinį rizikos veiksnių, pavojų ir grėsmių nacionaliniam saugumui ir valstybės interesams vertinimą ir ataskaitą pagal savo veiklos sritis. Metinis rizikos veiksnių, pavojų ir grėsmių nacionaliniam saugumui ir valstybės interesams vertinimas ir ataskaita teikiami prieš Vyriausybės nacionalinio saugumo būklės ir plėtros ataskaitos rengimą. Ministras Pirmininkas su žvalgybos institucijų pateiktais vertinimais ir ataskaita pagal kompetenciją gali supažindinti atskirus ministrus.

23 straipsnis. Skundų dėl žvalgybos pareigūnų, vykdančių žvalgybą ir kontržvalgybą, veiksmų tyrimas ir nagrinėjimas

Skundus dėl žvalgybos pareigūnų veiksmų, pažeidžiančių žmogaus teises ar laisves, vykdanč žvalgybą ir kontržvalgybą, tiria ir nagrinėja Lietuvos Respublikos Seimo kontrolieriai Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo nustatyta tvarka.

24 straipsnis. Žvalgybos institucijų vidaus kontrolė

1. Siekdamas užtikrinti žvalgybos institucijos veiklos teisėtumą, ekonomiškumą, efektyvumą, rezultatyvumą ir skaidrumą, žvalgybos institucijos vadovas, organizuodamas žvalgybos institucijos vidaus kontrolę vadovaujamoje institucijoje:

1) steigia sau tiesiogiai pavaldžius kontrolės padalinius, kurie, tikrindami ir vertindami žvalgybos institucijos veiklą, atlieka veiklos, valdymo, atitikties, informacinių sistemų ir kitus įvertinimus;

2) nustato valstybės biudžeto ir kitų lėšų, skirtų žvalgybos metodams taikyti, panaudojimo tvarką ir pagal savo kompetenciją leidžia kitus vidaus teisės aktus, reglamentuojančius vidaus kontrolę.

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XII-1683](#), 2015-05-07, paskelbta TAR 2015-05-20, i. k. 2015-07664

2. Žvalgybos institucijos Seimo komitetui du kartus per metus arba pagal atskirą šio komiteto reikalavimą teikia susistemintą statistinę informaciją apie vykdomos vidaus kontrolės rezultatus, taip pat atliekamus tarnybinius vidaus tyrimus, personalo administravimą, struktūrą ir kitą su vidaus kontrole susijusią informaciją.

25 straipsnis. Žvalgybos institucijų auditas ir finansinės veiklos kontrolė

1. Žvalgybos institucijų auditas ir finansinės veiklos kontrolė atliekama įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

2. Žvalgybos institucijų vadovai, vadovaudamiesi Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos patvirtintais minimaliais finansų kontrolės reikalavimais, sukuria ir prižiūri finansų kontrolės veikimą vadovaujamoje institucijoje ir patvirtina finansų kontrolės taisykles.

26 straipsnis. Informacijos apie žvalgybos institucijas teikimas visuomenei

1. Žvalgybos institucijos kiekvienais metais skelbia neįslaptintas veiklos ataskaitas ir grėsmių nacionaliniam saugumui vertinimus pagal savo veiklos sritis.

2. Kita informacija visuomenei ar atskiriems asmenims apie žvalgybos institucijų veiklą gali būti teikiama tik žvalgybos institucijos vadovo sprendimu.

ŠEŠTASIS SKIRSNIS ŽVALGYBOS INSTITUCIJŲ STRUKTŪRA IR VALDYMAS

27 straipsnis. Žvalgybos institucijos

1. Valstybės saugumo departamentas yra juridinis asmuo, finansuojamas iš valstybės biudžeto, turintis savo antspaudą su Lietuvos valstybės herbu ir pavadinimu „Lietuvos Respublika.

Valstybės saugumo departamentas“, taip pat sąskaitų bankuose.

2. Antrasis operatyvinių tarnybų departamentas yra juridinis asmuo, finansuojamas iš valstybės biudžeto, turintis savo antspaudą su Lietuvos valstybės herbu ir užrašu „Lietuvos Respublika. Antrasis operatyvinių tarnybų departamentas prie Krašto apsaugos ministerijos“, taip pat sąskaitų bankuose.

3. Žvalgybos institucijos turi savo vėliavas, ženklus, medalius ir kitą atributiką. Žvalgybos institucijų vėliavas, ženklus, medalius ir kitą atributiką gaminti ne pagal žvalgybos institucijų užsakymus draudžiama. Žvalgybos institucijoms priklauso išimtinė vėliavų, ženklų, medalių ir kitos atributikos realizavimo ir naudojimo teisė.

4. Žvalgybos institucijų ženklus, medalius ir kitą atributiką tvirtina šių institucijų vadovai.

5. Žvalgybos pareigūnų profesinė šventė yra spalio 27-oji – Žvalgų diena.

28 straipsnis. Žvalgybos institucijų struktūra

1. Žvalgybos institucijas sudaro valdybos, skyriai ir poskyriai.

2. Valstybės saugumo departamento nuostatus, struktūrą ir pareigybių sąrašą tvirtina Valstybės saugumo departamento direktorius.

3. Antrojo operatyvinių tarnybų departamento nuostatus, struktūrą, pareigybių sąrašą, didžiausią leistiną žvalgybos pareigūnų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis (toliau – darbuotojai), pareigybių skaičių, taip pat kiekvienais metais ribinį karių ir kiekvieno laipsnio vyresniųjų karininkų, generolų ir admiralų skaičių tvirtina krašto apsaugos ministras.

4. Valstybės saugumo departamento didžiausią leistiną žvalgybos pareigūnų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, pareigybių skaičių nustato Seimo valdyba.

29 straipsnis. Žvalgybos institucijų personalas

1. Žvalgybos institucijos personalą sudaro:

- 1) žvalgybos pareigūnai;
- 2) asmenys, dirbantys pagal darbo sutartis.

2. Žvalgybos institucijos darbuotojų darbo sąlygas nustato Lietuvos Respublikos darbo kodeksas (toliau – Darbo kodeksas) ir kiti darbo santykius reglamentuojantys teisės aktai, jeigu šis įstatymas nenustato kitaip.

3. Antrajame operatyvinių tarnybų departamente tarnaujantys kariai turi Lietuvos Respublikos krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatyme (toliau – Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymas) nustatytą kario statusą. Jiems be išlygų taikomos šio įstatymo 32 ir 33 straipsnių, 34 straipsnio 4 dalies, 39, 40, 41, 48 ir 49 straipsnių, 51 straipsnio 1 ir 2 dalių, 54 straipsnio 2 dalies ir 64 straipsnio nuostatos, o kitos šio įstatymo nuostatos profesinės karo tarnybos kariams (toliau – karys) taikomos tiek, kiek jų statuso nenustato profesinę karo tarnybą reglamentuojantys teisės aktai.

30 straipsnis. Žvalgybos pareigūnų pareigybės

Žvalgybos pareigūnų pareigybių sąrašas:

- 1) direktorius;
- 2) direktoriaus pavaduotojas;
- 3) valdybos viršininkas;
- 4) valdybos viršininko pavaduotojas;
- 5) skyriaus viršininkas;
- 6) skyriaus viršininko pavaduotojas;
- 7) poskyrio viršininkas;
- 8) vyriausiasis specialistas;
- 9) vyresnysis specialistas;
- 10) specialistas;
- 11) jaunesnysis specialistas.

31 straipsnis. Žvalgybos institucijų vadovybė

1. Žvalgybos institucijos vadovybę sudaro direktorius ir direktoriaus pavaduotojai.
2. Valstybės saugumo departamento:
 - 1) direktorių Seimo pritarimu skiria ir atleidžia Respublikos Prezidentas;
 - 2) direktoriaus pavaduotojus direktoriaus teikimu skiria ir atleidžia Respublikos Prezidentas.
3. Antrojo operatyvinių tarnybų departamento:
 - 1) direktorių skiria ir atleidžia krašto apsaugos ministras;
 - 2) direktoriaus pavaduotojus direktoriaus teikimu skiria ir atleidžia krašto apsaugos ministras.
4. Žvalgybos institucijos direktoriumi ir direktoriaus pavaduotojais skiriami ne mažesnę kaip 5 metų vadovaujamo darbo patirtį turintys asmenys.
5. Žvalgybos institucijos direktorius ir jo pavaduotojai, taip pat valdybų viršininkai ir jų pavaduotojai skiriami 5 metų laikotarpiui. Į šias pareigas asmenys 5 metų laikotarpiui gali būti skiriami pakartotinai, tačiau tų pačių pareigų negali eiti ilgiau kaip 10 metų iš eilės.
6. Žvalgybos institucijos direktorius:
 - 1) organizuoja žvalgybos institucijos darbą ir jai vadovauja;
 - 2) atstovauja žvalgybos institucijai;
 - 3) nustatyta tvarka teikia įstatymų ir kitų teisės aktų projektus įstatymų leidybos iniciatyvos teisę turinčioms valstybės institucijoms;
 - 4) tvirtina žvalgybos institucijos struktūrinių padalinių nuostatus, žvalgybos pareigūnų ir darbuotojų pareiginius nuostatus;
 - 5) priima į tarnybą (darbą) ir atleidžia iš tarnybos (darbo) žvalgybos pareigūnus ir darbuotojus, sprendžia jų perkėlimo į kitas pareigas, siuntimo į tarnybines komandiruotes, nušalinimo nuo pareigų ir kitus klausimus, susijusius su jų teisiniu statusu ir tarnybos (darbo) eiga;
 - 6) žvalgybos pareigūnams suteikia tarnybinius rangus, išskyrus rangus, kuriuos suteikia Respublikos Prezidentas ar krašto apsaugos ministras;
 - 7) leidžia įsakymus, kontroliuoja, kaip jie vykdomi.
7. Jeigu žvalgybos institucijos direktoriaus laikinai nėra:
 - 1) Valstybės saugumo departamente direktoriaus pareigas eina direktoriaus įgaliotas direktoriaus pavaduotojas;
 - 2) Antrajame operatyvinių tarnybų departamente direktoriaus pareigas eina krašto apsaugos ministro įgaliotas direktoriaus pavaduotojas arba kitas departamento žvalgybos pareigūnas.
8. Žvalgybos institucijos direktorius ir direktoriaus pavaduotojai gali būti atleisti iš pareigų šiame įstatyme numatytais žvalgybos pareigūnų atleidimo iš tarnybos pagrindais.

SEPTINTASIS SKIRSNIS PRIĖMIMAS Į TARNYBĄ (DARBĄ) ŽVALGYBOS INSTITUCIJOJE

32 straipsnis. Reikalavimai asmenims, priimamiems į tarnybą (darbą) žvalgybos institucijoje

1. Asmuo į tarnybą (darbą) žvalgybos institucijoje priimamas vadovaujantis savanoriškumo ir atrankos principais.
 2. Asmuo, priimamas į tarnybą (darbą) žvalgybos institucijoje, turi atitikti šiuos pagrindinius reikalavimus:
 - 1) būti Lietuvos Respublikos pilietis;
 - 2) būti nepriekaištingos reputacijos;
 - 3) būti ne jaunesnis kaip 18 metų ir ne vyresnis kaip 50 metų (išskyrus asmenis, priimamus dirbti pagal darbo sutartį);
 - 4) turėti siekiamoms pareigoms nustatytą išsilavinimą;
 - 5) būti tinkamas pagal sveikatos būklę;
 - 6) atitikti reikalavimus, būtinus išduodant leidimą dirbti ar susipažinti su įslaptinta informacija, jeigu pareigos susijusios su įslaptintos informacijos naudojimu;
- Straipsnio punkto pakeitimai:*

Nr. [XII-2382](#), 2016-05-19, paskelbta TAR 2016-06-02, i. k. 2016-14743

7) gauti teigiamus šio įstatymo 34 straipsnio 1 dalyje numatytos atrankos rezultatus.

3. Asmuo negali būti laikomas nepriekaištingos reputacijos, jeigu:

1) buvo pripažintas kaltu dėl labai sunkaus ar sunkaus nusikaltimo padarymo, nepaisant to, ar išnyko teistumas;

2) buvo pripažintas kaltu dėl nusikalstamų veikų (išskyrus šio straipsnio 3 dalies 1 punkte nurodytas veikas) ir nėra išnykęs teistumas;

3) buvo pašalintas arba atleistas iš teisėjo, prokuroro, advokato, advokato padėjėjo, notaro, teismo antstolio, antstolio, antstolio padėjėjo pareigų arba iš valstybės tarnybos už profesinės ar tarnybinės veiklos pažeidimus ar praradus juo pasitikėjimą ir nuo atleidimo dienos nepraėjo 5 metai;

4) buvo SSRS valstybės saugumo komiteto (NKVD, NKGB, MGB, KGB) kadrinis darbuotojas, kuriam pagal Lietuvos Respublikos įstatymą „Dėl SSRS valstybės saugumo komiteto (NKVD, NKGB, MGB, KGB) vertinimo ir šios organizacijos kadrinių darbuotojų dabartinės veiklos“ buvo taikomi darbinės veiklos apribojimai, ar buvo šios organizacijos rezerve;

5) apkaltos proceso tvarka buvo pašalintas iš eitų pareigų arba buvo panaikintas jo Seimo nario mandatas;

6) piktnaudžiauja alkoholiu, narkotinėmis, psichotropinėmis ar kitomis psichiką veikiančiomis medžiagomis;

7) jo elgesys ar veikla nėra suderinama su žvalgybos pareigūnų etikos kodekso reikalavimais.

4. Asmenims, priimamiems į tarnybą (darbą) žvalgybos institucijoje, keliami šie išsilavinimo reikalavimai:

1) jaunesniesiems specialistams – ne žemesnis kaip vidurinis išsilavinimas;

2) specialistams ir vyresniesiems specialistams – ne žemesnis kaip aukštasis koleginis, aukštesnysis arba iki 1995 metų įgytas specialusis vidurinis išsilavinimas;

3) nuo vyriausiųjų specialistų iki direktoriaus – aukštasis universitetinis arba jam prilygintas išsilavinimas.

5. Žvalgybos institucijos vadovas tam tikroms žvalgybos pareigūnų pareigybėms gali nustatyti papildomus reikalavimus, susijusius su asmens išsilavinimu, užsienio kalbų mokėjimu, darbo patirtimi, intelektualiais, fiziniais ir praktiniais gebėjimais, moraliniu ir psichologiniu tinkamumu eiti žvalgybos pareigūno pareigas.

33 straipsnis. Priėmimo į tarnybą (darbą) žvalgybos institucijoje apribojimai

Į tarnybą (darbą) žvalgybos institucijoje negali būti priimami asmenys:

1) kurių veiksnumas apribotas teismo;

2) atsisakę prisiekti Lietuvos valstybei arba sulaužę Lietuvos valstybei duotą priesaiką;

3) esantys politinių partijų, politinių organizacijų nariai ar rėmėjai;

4) esantys įstatymų nustatyta tvarka uždraustos organizacijos nariai;

5) pateikę žinomai neteisingas žinias apie save, savo ryšius ir interesus;

6) kurių sutuoktiniai, artimieji giminaičiai, svainystės ryšiais su jais susiję asmenys tarnauja (dirba) žvalgybos institucijoje ir su kuriais būtų tiesioginio pavaldumo ryšys;

7) turintys sveikatos sutrikimų, dėl kurių negalės eiti pareigų.

34 straipsnis. Asmenų atranka į tarnybą (darbą) žvalgybos institucijoje

1. Asmenys į tarnybą (darbą) žvalgybos institucijoje priimami vadovaujantis bendra Valstybės saugumo departamento direktoriaus ir krašto apsaugos ministro nustatyta atrankos tvarka, siekiant įvertinti, ar asmuo tinkamas tarnauti (dirbti) žvalgybos institucijoje. Atrankos metu gali būti atliekamas asmens psichologinis tyrimas ir kiti gebėjimų nustatymo vertinimai.

2. Asmuo, pretenduojantis į pareigas žvalgybos institucijoje, privalo pateikti prašymą priimti į tarnybą (darbą) žvalgybos institucijoje, informaciją apie save, savo ryšius ir interesus, rašytinį sutikimą dėl informacijos apie jį tikrinimo ir kitą atrankos tvarkos apraše nurodytą informaciją.

3. Asmuo, pretenduojantis į tarnybą (darbą) žvalgybos institucijoje, Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka siunčiamas tikrintis sveikatos į sveikatos priežiūros įstaigą.

4. Siekiant patikrinti priimamo į pareigas asmens tinkamumą tarnauti (dirbti) žvalgybos institucijoje, gali būti naudojamas poligrafas.

5. Asmuo, dalyvavęs atrankoje, yra informuojamas apie atrankos rezultatus.

35 straipsnis. Žvalgybos pareigūnų priesaika

1. Žvalgybos pareigūnas, prieš pradėdamas eiti pareigas žvalgybos institucijoje, prisiekia Lietuvos valstybei.

2. Žvalgybos pareigūnas turi teisę pasirinkti vieną iš šių priesaikos tekstų:

1) „Aš, (vardas, pavardė), be išlygų prisiekiu:

ištikimai tarnauti Lietuvos valstybei,

ginti Lietuvos valstybę, jos laisvę ir nepriklausomybę,

sąžiningai vykdyti Lietuvos Respublikos Konstituciją, įstatymus ir savo vadovų įsakymus,

saugoti visas man patikėtas paslaptis,

savo elgesiu visur ir visada saugoti gerą žvalgybos pareigūno vardą.

Tepadeda man Dievas.“;

2) „Aš, (vardas, pavardė), be išlygų prisiekiu:

ištikimai tarnauti Lietuvos valstybei,

ginti Lietuvos valstybę, jos laisvę ir nepriklausomybę,

sąžiningai vykdyti Lietuvos Respublikos Konstituciją, įstatymus ir savo vadovų įsakymus,

saugoti visas man patikėtas paslaptis,

savo elgesiu visur ir visada saugoti gerą žvalgybos pareigūno vardą.“

3. Prisiekęs žvalgybos pareigūnas pasirašo po priesaikos tekstu. Pasirašytas priesaikos lapas saugomas žvalgybos pareigūno asmens byloje.

4. Valstybės saugumo departamento direktoriaus priesaiką priima Respublikos Prezidentas, o Antrojo operatyvinių tarnybų departamento direktoriaus – krašto apsaugos ministras. Kitų žvalgybos pareigūnų priesaiką priima žvalgybos institucijos vadovas ar jo įgaliotas žvalgybos pareigūnas.

36 straipsnis. Priėmimas į tarnybą (darbą) žvalgybos institucijoje ir bandomasis laikotarpis

1. Asmenys, išskyrus skiriamus Respublikos Prezidento dekretu ir krašto apsaugos ministro įsakymu, į tarnybą (darbą) žvalgybos institucijoje priimami ir į pareigas skiriami žvalgybos institucijos vadovo įsakymu.

2. Priimant asmenis į žvalgybos pareigūno pareigas gali būti nustatomas ne ilgesnis kaip 12 mėnesių bandomasis laikotarpis, skaičiuojamas nuo tarnybos žvalgybos institucijoje pradžios. Atostogų ir laikinojo nedarbingumo laikas į bandomąjį laikotarpį neįskaitomas.

3. Sprendimą dėl bandomojo laikotarpio taikymo (netaikymo) ir jo termino nustatymo priima žvalgybos institucijos vadovas.

4. Bandomuoju laikotarpiu žvalgybos institucijos vadovas turi teisę nutraukti su žvalgybos pareigūnu sudarytą žvalgybos pareigūno tarnybos sutartį ir atleisti jį iš tarnybos nenurodydamas priežasčių.

5. Respublikos Prezidento ir krašto apsaugos ministro skiriamiems žvalgybos pareigūnams bandomasis laikotarpis nenustatomas.

37 straipsnis. Asmenų, priimamų į tarnybą (darbą) žvalgybos institucijoje, sutartys

1. Žvalgybos pareigūnai žvalgybos institucijoje tarnauja pagal žvalgybos pareigūnų tarnybos sutartis. Žvalgybos pareigūno tarnybos sutarties formą nustato šis įstatymas (priedas).

2. Žvalgybos pareigūnų tarnybos sutartys su žvalgybos institucijų direktoriais ir jų pavaduotojais nesudaromos.

3. Žvalgybos pareigūnų tarnybos sutartis su žvalgybos pareigūnais sudaro ir juos į pareigas

skiria žvalgybos institucijos vadovas.

4. Darbo sutartys su darbuotojais sudaromos Darbo kodekso nustatyta tvarka.

5. Su Antrajame operatyvinių tarnybų departamente tarnaujančiais kariais žvalgybos pareigūno tarnybos sutartys nesudaromos.

38 straipsnis. Žvalgybos pareigūno statuso atkūrimas

1. Atkurti žvalgybos pareigūno statusą – žvalgybos institucijų vadovų nustatyta tvarka grįžti į eitas arba, jeigu nėra galimybės, į kitas žvalgybos pareigūno pareigas žvalgybos institucijose – turi teisę buvę žvalgybos pareigūnai:

1) pačių prašymu atleisti iš pareigų ir paskirti dirbti tarptautinėje institucijoje arba užsienio valstybės institucijoje;

2) pačių prašymu atleisti iš pareigų ir išvykę kartu su sutuoktiniais, perkeltais, paskirtais arba išrinktais dirbti užsienyje.

2. Žvalgybos pareigūno statusas gali būti atkuriamas per 3 mėnesius nuo darbo tarptautinėje institucijoje arba užsienio valstybės institucijoje pabaigos arba per 3 mėnesius po sutuoktinio perkėlimo laikotarpio pabaigos, arba per 3 mėnesius nuo prašymo atkurti žvalgybos pareigūno statusą pateikimo dienos, jeigu toks prašymas pateikiamas nepasibaigus sutuoktinio perkėlimo laikotarpiui.

39 straipsnis. Tarnybiniai pažymėjimai ir ženklai

1. Paskirtam į pareigas žvalgybos pareigūnui išduodamas tarnybinis pažymėjimas ir ženklas.

2. Tarnybinio pažymėjimo ir ženklo formą, pažymėjimų ir ženklų išdavimo, saugojimo ir naudojimo tvarką nustato žvalgybos institucijos vadovas.

AŠTUNTASIS SKIRSNIS TARNYBOS ŽVALGYBOS INSTITUCIJOJE SĄLYGOS

40 straipsnis. Žvalgybos pareigūnams taikomi draudimai ir apribojimai

1. Žvalgybos pareigūnui draudžiama:

1) būti politinių partijų, politinių organizacijų nariu ar rėmėju;

2) būti įstatymų nustatyta tvarka uždraustos organizacijos nariu;

3) dalyvauti politinių partijų ir politinių organizacijų susirinkimuose ar kitokiuose viešuose veiksmuose, kuriais reiškiamos politinės nuostatos ar politiniai reikalavimai arba kuriais tiesiogiai remiama politinė partija ar politinė organizacija;

4) daryti politinius pareiškimus, sakyti kalbas, skelbti straipsnius, kuriuose viešai reiškiamas nesutikimas su demokratiškai išrinktos valstybės valdžios paskelbta ir vykdoma politika, viešai kelti politinius reikalavimus valstybės valdžiai;

5) būti privataus ar viešojo juridinio asmens savininku, tikroju nariu ar nariu komanditoriumi, skiriamu (renkamu) valdymo organų nariu, juridinio asmens steigėju ir dalyviu;

6) dirbti privačiuose ar viešuosiuose juridiniuose asmenyse pagal darbo ar civilinę sutartį, nesvarbu, ar už šį darbą mokamas atlygis, ar ne, taip pat gauti kitą atlyginimą, išskyrus atvejus, kai dirbama arba atlygis gaunamas žvalgybos institucijos interesais;

7) vykdyti ekonominę, ūkinę komercinę arba individualią veiklą;

8) gauti pajamų iš nekilnojamojo ir kilnojamojo turto, piniginių lėšų, vertybinių popierių, pajų ir su jais susijusių sandorių, jeigu tai įgauna komercinį pobūdį;

9) verstis žemės ūkio veikla ir miškininkyste;

10) atstovauti kitų Lietuvos ir užsienio valstybių juridinių asmenų interesams;

11) streikuoti;

12) piketuoti;

13) kurti profesines sąjungas, būti jų nariu ir dalyvauti jų veikloje;

14) naudoti tarnybos laiką, turtą ir tarnybos teikiamas galimybes ne tarnybos tikslais;

15) priimti dovanas ar paslaugas arba jas teikti, jeigu tai gali sukelti viešųjų ir privačių

interesų konfliktą.

2. Žvalgybos pareigūnas ne tarnybos tikslais negali vyksti į užsienio valstybes ar teritorijas, kuriose vyksta ginkluotas konfliktas, taip pat į kitas užsienio valstybes ar teritorijas, jeigu žvalgybos pareigūno buvimas jose galėtų pakenkti Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui ar valstybės interesams. Žvalgybos pareigūnų vykimo į užsienio valstybes tvarką ir užsienio valstybių ar teritorijų, į kurias vyksti žvalgybos pareigūnams negalima, sąrašus tvirtina žvalgybos institucijos vadovas.

3. Žvalgybos pareigūnas žvalgybos institucijos vadovo pritarimu turi teisę:

- 1) užsiimti kūrybine veikla, kurios rezultatams taikomas Lietuvos Respublikos autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymas, taip pat pedagogine veikla;
- 2) dalyvauti asociacijų ir kitų nepolitinių susivienijimų veikloje.

41 straipsnis. Žvalgybos pareigūnų veiklos garantijos

1. Žvalgybos pareigūnai be žvalgybos institucijos vadovo sutikimo negali būti atvesdinti, sulaikyti, negali būti atliekama šių asmenų, jų daiktų, asmeninių ar tarnybinių transporto priemonių, patalpų krata ar apžiūra, išskyrus atvejus, kai žvalgybos pareigūnas sulaikomas darantis nusikalstamą veiką. Tokiu atveju žvalgybos pareigūną sulaikiusi institucija privalo ne vėliau kaip per 12 valandų apie tai pranešti žvalgybos institucijos vadovui ir generaliniam prokurorui.

2. Sprendimą pradėti baudžiamąjį procesą dėl žvalgybos pareigūno padarytos nusikalstamos veikos priima generalinis prokuroras.

3. Žvalgybos pareigūnų ir jų šeimos narių apsaugai gali būti taikomos priemonės, numatytos Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso ir kriminalinės žvalgybos dalyvių, teisingumo ir teisės saugos institucijų pareigūnų apsaugos nuo nusikalstamo poveikio įstatyme.

4. Valstybė rūpinasi žvalgybos pareigūnu ir jo šeimos nariais, nukentėjusiais dėl priežasčių, susijusių su tarnyba žvalgybos institucijoje, ir teikia jiems pagalbą. Valstybė atlygina žalą, padarytą žvalgybos pareigūnui ar jo šeimos nariui dėl priežasčių, susijusių su tarnyba žvalgybos institucijoje. Žalos atlyginimo tvarką nustato Vyriausybė.

5. Žvalgybos pareigūnas teismo nagrinėjimo procese gali dalyvauti tik kaip liudytojas, kuriam įstatymų nustatyta tvarka taikomas anonimiškumas arba dalinis anonimiškumas.

42 straipsnis. Žvalgybos pareigūnų tarnybinės veiklos vertinimas

1. Žvalgybos pareigūnų tarnybinė veikla vertinama kas 12 mėnesių, taip pat tais atvejais, kai sprendžiama, ar žvalgybos pareigūnas tinka tarnybai žvalgybos institucijoje.

2. Žvalgybos pareigūno tarnybinės veiklos vertinimo dokumente turi būti apibūdintos pareigūno asmeninės savybės, elgesys, kvalifikacija, gebėjimas atlikti jam nustatytas funkcijas, pateiktos išvados ir rekomendacijos.

3. Žvalgybos pareigūno tarnybinę veiklą vertina jo tiesioginis viršininkas ir aukštesnysis viršininkas.

4. Žvalgybos pareigūnas supažindinamas su vertinimo rezultatais ir ne vėliau kaip per 14 kalendorinių dienų turi teisę juos apskųsti.

5. Skundą nagrinėja žvalgybos institucijos vadovo sudaryta komisija. Per 14 kalendorinių dienų nuo skundo gavimo dienos ji priima sprendimą dėl skundo pagrįstumo. Komisijos sprendimas teisės aktų nustatyta tvarka gali būti skundžiamas teismui.

6. Žvalgybos pareigūnų tarnybinė veikla vertinama bendra Valstybės saugumo departamento direktoriaus ir krašto apsaugos ministro nustatyta tvarka.

43 straipsnis. Žvalgybos pareigūnų mokymas ir kvalifikacijos tobulinimas

1. Žvalgybos pareigūnų mokymas ir kvalifikacijos tobulinimas organizuojamas ir vykdomas žvalgybos institucijose, Lietuvos ir užsienio valstybių mokslo, mokymo ir kitose įstaigose.

2. Žvalgybos institucijos vadovas tvirtina žvalgybos pareigūnų mokymo ir kvalifikacijos tobulinimo programas, nustato atrankos ir siuntimo mokytis ir tobulinti kvalifikaciją tvarką.

3. Žvalgybos pareigūnams, pasiūstiems mokytis ar tobulinti kvalifikacijos, visą mokymosi ar

kvalifikacijos tobulinimo laikotarpį garantuojamos einamos pareigos ir tarnybinis atlyginimas, paliekamos iki išsiuntimo turėtos aprūpinimo sąlygos.

4. Pasiųstų mokytis ar tobulinti kvalifikacijos žvalgybos pareigūnų aprūpinimo sąlygas mokymosi ar kvalifikacijos tobulinimo laikotarpiu nustato Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.

5. Jeigu žvalgybos pareigūnas pašalinamas iš mokslo, mokymo ar kitos įstaigos, į kurią buvo siųstas mokytis ar tobulinti kvalifikacijos, arba nutraukia tarnybos sutartį prieš įsipareigotą tarnauti terminą, arba atleidžiamas iš tarnybos šio įstatymo 53 straipsnio 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10 ir 11 punktuose nustatytais pagrindais, jis privalo atlyginti su jo mokymu ar kvalifikacijos tobulinimu susijusias 3 paskutinių tarnybos metų išlaidas. Išlaidos neatlyginamos, jeigu žvalgybos pareigūnas negali tęsti tarnybos dėl ligos ar netekto darbingumo arba dėl žvalgybos institucijos vadovo pripažintų svarbių ir nuo žvalgybos pareigūno valios nepriklausančių ir nepašalinamų priežasčių.

44 straipsnis. Žvalgybos pareigūnų rezervas

1. Žvalgybos institucijose sudaromas žvalgybos pareigūnų rezervas (toliau – rezervas). Į rezervą žvalgybos pareigūnai gali būti perkelti, kai jie skiriami dirbti kitose Lietuvos, užsienio valstybių ar tarptautinėse institucijose, įstaigose, įmonėse, organizacijose, taip pat kai užsiima kita teisėta veikla ir atlieka atskiras žvalgybos institucijų tarnybines užduotis.

2. Žvalgybos pareigūnams, esantiems rezerve, tarnybinis atlyginimas ir kitos su tarnybos santykiais susijusios išmokos nemokamos.

3. Žvalgybos pareigūno buvimo rezerve laikas įskaičiuojamas į tarnybos stažą.

4. Žvalgybos pareigūnai rezerve nepertraukiamai gali būti ne ilgiau kaip 5 metus, o esant tarnybiniam būtinumui, šis terminas gali būti pratęstas, tačiau bendras buvimo rezerve laikas per visą tarnybos laiką negali viršyti 10 metų.

5. Žvalgybos pareigūnas rezerve gali būti ne ilgiau, negu jam sukaks senatvės pensijos amžius.

6. Rezervo sudarymo tvarką nustato žvalgybos institucijos vadovas.

45 straipsnis. Tarnybos žvalgybos institucijose laikas ir trukmė

1. Žvalgybos pareigūnai tarnauja žvalgybos institucijoje iki sulaukia 55 metų.

2. Atsižvelgdamas į žvalgybos institucijos poreikius ir žvalgybos pareigūno prašymą, žvalgybos institucijos vadovas gali pratęsti tarnybos laiką, iki žvalgybos pareigūnui sukaks senatvės pensijos amžius.

3. Žvalgybos pareigūnų paros ir suminė savaitės tarnybos trukmė nėra apribota ir priklauso nuo tarnybos poreikių, tačiau garantuojama įstatymų nustatyta minimali paros ir minimali savaitės nepertraukiamo poilsio trukmė.

4. Žvalgybos pareigūnų tarnybos laiko apskaitos tvarką nustato žvalgybos institucijos vadovas.

46 straipsnis. Žvalgybos pareigūnų tarnybos stažas

Žvalgybos pareigūnų tarnybos stažo pradžia laikoma žvalgybos pareigūno tarnybos žvalgybos institucijoje pradžia. Į žvalgybos pareigūnų tarnybos stažą šio įstatymo 64 straipsnyje nustatytam priedui už tarnybos stažą skaičiuoti ir 65 straipsnyje nustatytai atostogų trukmei nustatyti įskaitomas ir nuo 1990 m. kovo 11 d. įgytas profesinės karo tarnybos ar tarnybos statutinėje valstybės tarnyboje stažas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XII-1801](#), 2015-06-18, paskelbta TAR 2015-06-25, i. k. 2015-10142

47 straipsnis. Žvalgybos pareigūnų turto, pajamų ir privačių interesų deklaravimas

1. Žvalgybos pareigūnai teisės aktų nustatyta tvarka turtą, pajamas ir privačius interesus deklaruoja žvalgybos institucijoje. Turto, pajamų ir privačių interesų deklaracijos saugomos žvalgybos institucijoje.

2. Žvalgybos institucijos vadovybės deklaracijų duomenys skelbiami viešai.

3. Turto, pajamų ir privačių interesų deklaracijos pildomos, tikrinamos ir saugomos įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

DEVINTASIS SKIRSNIS

PRIEVARTOS IR TARNYBINIŲ ŠAUNAMŲJŲ GINKLŲ NAUDOJIMAS

Pakeistas skirsnio pavadinimas:

Nr. [XIII-674](#), 2017-10-12, paskelbta TAR 2017-10-23, i. k. 2017-16704

48 straipsnis. Prievartos priemonės ir jų naudojimo sąlygos

1. Žvalgybos pareigūnas turi teisę panaudoti prievartą tik tarnybinio būtinumo atvejais ir tik tiek, kiek to reikia tarnybinėms pareigoms įvykdyti. Žvalgybos pareigūnas naudoti prievartą privalo adekvačiai esamoms aplinkybėms ir proporcingai esamam pavojui, atsižvelgdamas į konkrečią situaciją, teisės pažeidimo pobūdį, intensyvumą ir individualias pažeidėjo savybes. Fizinė prievarta naudojama tik tada, kai psichinė prievarta buvo neveiksminga arba kai bet koks delsimas kelia pavojų žvalgybos pareigūno ar kito asmens gyvybei ar sveikatai.

2. Žvalgybos pareigūnas turi teisę panaudoti prievartą šiais atvejais:

1) apsisaugodamas ar apsaugodamas kitus asmenis nuo gresiančio pavojaus gyvybei ar sveikatai;

2) kai asmenys vengia vykdyti žvalgybos pareigūnų teisėtus reikalavimus ar nurodymus (siekdamas priversti asmenis paklusti), taip pat sulaikydamas asmenis (jeigu jie priešinas);

3) atremdamas kėsinimąsi į žvalgybos institucijų statinius (įskaitant patalpas), tarnybinių šaunamųjų ginklų, specialiąsias priemones, įslaptintus tarnybinius dokumentus, transporto, ryšio priemones ar kitą turtą;

4) patekdamas į teritorijas, patalpas ar transporto priemones, kai turimais duomenimis jose gali slėptis asmenys, galimai padarę administracinius nusižengimus ar nusikalstamas veikas;

5) stabdydamas transporto priemonę, laivą ar orlaivį (tarnybinio būtinumo atvejais).

3. Žvalgybos pareigūnas, sulaikęs asmenį, padariusį administracinį nusižengimą ar nusikalstamą veiką, turi jį perduoti policijai.

4. Žvalgybos pareigūnas turi teisę kaip specialiąją priemonę panaudoti tarnybinių šaunamųjų ginklų, iššaudamas į specialiųjų priemonių specifikaciją įtrauktus užtaisus, kurių keliamas poveikis sukurtas nesukelti tiesioginio pavojaus nei asmenis, prieš kurį naudojamas šaunamasis ginklas, nei kitų asmenų gyvybei.

5. Kai nėra neišvengiamo pavojaus žvalgybos pareigūnų ar kitų asmenų gyvybei ar sveikatai, fizinę prievartą naudoti draudžiama:

1) prieš asmenis, jeigu akivaizdu, kad jie neįgalūs;

2) prieš moteris, jeigu akivaizdu, kad jos nėščios;

3) prieš nepilnamečius asmenis, jeigu jų išvaizda atitinka amžių.

6. Žvalgybos pareigūnas, panaudojęs psichinę ar fizinę prievartą ir taip sukėlęs pavojų asmenų gyvybei ar sveikatai, turi suteikti asmeniui reikalingą neatidėliotiną medicinos ar kitą būtinąją pagalbą ir imtis kitų reikalingų priemonių pavojingiems savo veiksmų padariniams pašalinti. Apie žvalgybos pareigūno panaudotą fizinę ar psichinę prievartą, jeigu tai lėmė asmens mirtį arba sveikatos sutrikdymą, nedelsiant pranešama žvalgybos institucijos vadovui ir prokurorui.

7. Žvalgybos pareigūnai turi būti specialiai parengti ir reguliariai tikrinami, ar jie geba veikti situacijomis, susijusiomis su psichinės ar fizinės prievartos naudojimu. Žvalgybos pareigūnų parengimo ir tikrinimo tvarką nustato Vyriausybė.

8. Specialiųjų priemonių specifikaciją ir jų panaudojimo tvarką nustato Vyriausybė.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-674](#), 2017-10-12, paskelbta TAR 2017-10-23, i. k. 2017-16704

49 straipsnis. Tarnybinių šaunamųjų ginklų naudojimas

1. Tarnybinis šaunamasis ginklas gali būti panaudotas tik išimtiniais atvejais, kai tai neišvengiamai būtina, ir tada, kai psichinė ar fizinė prievarta buvo neveiksminga arba kyla neišvengiamas pavojus asmeniui gyvybei ar sveikatai.

2. Žvalgybos pareigūnas turi teisę panaudoti tarnybinį šaunamąjį ginklą prieš asmenis šiais atvejais:

1) gindamas ar gindamas kitą asmenį nuo pradėto ar tiesiogiai gresiančio pavojingo gyvybei ar sveikatai nusikalstamo kėsینimosi;

2) atremdamas ginkluotus žvalgybos institucijų statinių (įskaitant patalpas), teritorijų ar transporto priemonių užpuolimus;

3) sulaikydamas nusikalstamą veiką galimai padariusį asmenį, jeigu kyla neišvengiamas pavojus žvalgybos pareigūno ar kito asmens gyvybei ar sveikatai;

4) sulaikydamas transporto priemonę vairuojantį asmenį, jeigu jos vairuotojas savo veiksmais sudaro neišvengiamą pavojų žvalgybos pareigūno arba kito asmens gyvybei.

3. Žvalgybos pareigūnas, nesukeldamas tiesioginio pavojaus asmeniui gyvybei, turi teisę panaudoti tarnybinį šaunamąjį ginklą prieš gyvūną, laivą, orlaivį arba transporto priemonę, jeigu kyla neišvengiamas pavojus žvalgybos pareigūno ar kitų asmenų gyvybei ar sveikatai.

4. Žvalgybos pareigūnas, ketindamas naudoti tarnybinį šaunamąjį ginklą, privalo įspėti apie tokį ketinimą, suteikdamas asmeniui galimybę įvykdyti teisėtus reikalavimus, išskyrus atvejus, kai delsimas kelia neišvengiamą pavojų žvalgybos pareigūno ar kito asmens gyvybei ar sveikatai arba toks įspėjimas yra neįmanomas.

5. Žvalgybos pareigūnas, nesukeldamas pavojaus įstatymų saugomoms vertybėms, turi teisę iššauti iš tarnybinio šaunamojo ginklo, kai būtina duoti pavojaus signalą, išsikviesti pagalbą.

6. Kai neišvengiamo pavojaus žvalgybos pareigūno ar kitų asmenų gyvybei ar sveikatai nėra, tarnybinį šaunamąjį ginklą panaudoti draudžiama:

1) žmonių susibūrimo vietose, jeigu dėl to gali nukentėti pašaliniai asmenys, išskyrus šio straipsnio 2 dalies 1 punkte nurodytą atvejį;

2) statiniuose (įskaitant patalpas), kuriuose (kuriose) yra sprogstamųjų medžiagų, lengvai užsidegančių medžiagų, galinčių sukelti pavojų asmeniui gyvybei bei sveikatai ar visuomenės saugumui.

7. Žvalgybos pareigūnas, panaudojęs tarnybinį šaunamąjį ginklą ir taip sukėlęs pavojų asmeniui gyvybei ar sveikatai, asmeniui turi suteikti reikalingą neatidėliotiną medicinos ar kitą būtinąją pagalbą ir imtis kitų reikalingų priemonių pavojingiems savo veiksmų padariniais pašalinti. Apie žvalgybos pareigūno panaudotą tarnybinį šaunamąjį ginklą, jeigu tai lėmė asmens mirtį arba sveikatos sutrikdymą, nedelsiant pranešama žvalgybos institucijos vadovui ir prokurorui.

8. Žvalgybos pareigūnai turi būti specialiai parengti ir reguliariai tikrinami, ar jie geba veikti situacijomis, susijusiomis su šaunamojo ginklo naudojimu. Žvalgybos pareigūnų parengimo ir tikrinimo tvarką nustato Vyriausybė.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-674](#), 2017-10-12, paskelbta TAR 2017-10-23, i. k. 2017-16704

DEŠIMTASIS SKIRSNIS

ŽVALGYBOS PAREIGŪNŲ PERKĖLIMAS Į KITAS PAREIGAS, NUŠALINIMAS NUO PAREIGŲ, ATLEIDIMAS IŠ TARNYBOS

50 straipsnis. Žvalgybos pareigūnų perkėlimas į kitas pareigas

1. Žvalgybos pareigūnai žvalgybos institucijos vadovo sprendimu gali būti perkeliami į lygiavertes pareigas bet kuriame žvalgybos institucijos padalinyje. Tokiam perkėlimui žvalgybos pareigūno sutikimas nebūtinas.

2. Žvalgybos pareigūnai į aukštesnes pareigas gali būti perkeliami:

1) žvalgybos pareigūno sutikimu;

2) kai žvalgybos pareigūno tarnybinė veikla įvertinta teigiamai ir priimamas sprendimas perkelti jį į aukštesnes pareigas.

3. Žvalgybos pareigūnai į žemesnes pareigas gali būti perkeliami:

- 1) pačių prašymu ar sutikimu;
- 2) dėl žvalgybos institucijos struktūrinių pertvarkymų, jeigu nėra galimybės perkelti į kitas pareigas;
- 3) dėl sveikatos būklės, jeigu nėra galimybės perkelti į kitas pareigas;
- 4) jeigu įvertinus žvalgybos pareigūno tarnybinę veiklą neigiamai, priimamas sprendimas perkelti jį į žemesnes pareigas.

4. Žvalgybos pareigūnai gali būti perkeliami iš vienos žvalgybos institucijos į kitą šių institucijų vadovų susitarimu. Tokiam perkėlimui būtinas žvalgybos pareigūno sutikimas.

5. Atsižvelgiant į atitinkamų specialistų poreikį, žvalgybos pareigūnai Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka gali būti skiriami į pareigas valstybės ar savivaldybių institucijose, diplomatinėse atstovybėse, konsulinėse įstaigose ir atstovybėse prie tarptautinių organizacijų, taip pat užsienio valstybių ir tarptautinėse karinėse ar gynybos institucijose, tarptautinių operacijų kariniuose vienetuose.

51 straipsnis. Laikinas pavedimas atlikti kitas pareigas

1. Esant tarnybiniam būtinumui, žvalgybos institucijos vadovas žvalgybos pareigūnams, neperkeliant jų į kitas pareigas, be jų sutikimo gali laikinai pavesti atlikti kitas jų kvalifikaciją atitinkančias aukštesnes, lygiavertes arba žemesnes žvalgybos pareigūno pareigas.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nustatytas laikinas pavedimas žvalgybos pareigūnui negali trukti ilgiau kaip vienus metus nepertraukiamai.

3. Šio straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka pavedus žvalgybos pareigūnui atlikti aukštesnes pareigas, mokamas šias pareigas atitinkantis tarnybinis atlyginimas. Pavedus atlikti žemesnes ar lygiavertes pareigas, mokamas tarnybinis atlyginimas, gautas iki laikino pavedimo.

52 straipsnis. Žvalgybos pareigūno nušalinimas nuo pareigų

1. Žvalgybos pareigūnas žvalgybos institucijos vadovo sprendimu gali būti nušalintas nuo pareigų, jeigu:

1) atliekamas tarnybinis patikrinimas dėl tarnybinio nusižengimo;

2) jis įtariamas padaręs nusikalstamą veiką ar administracinį nusižengimą, kuriuo pažemino žvalgybos pareigūno vardą;

TAR pastaba. 52 straipsnio 1 dalies 2 punkto nuostatos taikomos ir tais atvejais, kai yra padaryti administraciniai teisės pažeidimai, numatyti Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodekse, patvirtintame 1984 m. įstatymu Nr. X-4449.

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XII-2526](#), 2016-06-29, paskelbta TAR 2016-07-13, i. k. 2016-20284

3) tarnyboje jis yra apsvaigęs nuo alkoholio, narkotinių, psichotropinių ar kitų psichiką veikiančių medžiagų, – tą dieną.

2. Nušalintas nuo pareigų žvalgybos pareigūnas grąžina tarnybinį pažymėjimą, materialines vertybes ir dokumentus, kuriuos jis gavo eidamas pareigas.

3. Žvalgybos pareigūnui nušalinimo nuo pareigų laikotarpiu tarnybinis atlyginimas nemokamas.

4. Žvalgybos pareigūnas gali būti nušalintas nuo pareigų ne ilgiau kaip 3 mėnesius. Į šį terminą neįskaitomas žvalgybos pareigūno laikinojo nedarbingumo ir atostogų laikas.

5. Jeigu žvalgybos pareigūnas nėra Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso ar Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso nustatyta tvarka pripažintas kaltu dėl administracinio nusižengimo ar nusikalstamos veikos padarymo ir (ar) tarnybinio patikrinimo metu nustatoma, kad žvalgybos pareigūnas nepadarė tarnybinio nusižengimo, jis grąžinamas į eitas pareigas ir jam išmokamas tarnybinis atlyginimas už laikotarpį, kurį jis buvo nušalintas nuo pareigų.

TAR pastaba. 52 straipsnio 5 dalies nuostatos taikomos ir tais atvejais, kai yra padaryti administraciniai teisės pažeidimai, numatyti Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodekse, patvirtintame 1984 m. įstatymu Nr. X-4449.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-2526](#), 2016-06-29, paskelbta TAR 2016-07-13, i. k. 2016-20284

6. Žvalgybos pareigūnas gali būti nušalintas nuo pareigų ir kitų įstatymų nustatytais atvejais ir tvarka.

53 straipsnis. Žvalgybos pareigūnų atleidimo iš tarnybos pagrindai

Žvalgybos pareigūnas iš tarnybos atleidžiamas ir sutartis su juo nutraukiama:

- 1) paties prašymu;
- 2) kai paaiškėja, kad priimant į tarnybą buvo nuslėpti tam tikri duomenys (dokumentai) ar pateikti tikrovės neatitinkantys duomenys (dokumentai), pateiktos žinomos neteisingos žinios apie save, savo ryšius ir interesus, dėl kurių asmuo negalėjo būti priimtas į tarnybą;
- 3) įsiteisėjus teismo nuosprendžiui, kuriuo žvalgybos pareigūnas pripažintas kaltu dėl nusikaltimo, taip pat dėl baudžiamojo nusižengimo valstybės tarnybai ir viešiesiems interesams, krašto apsaugos tarnybai, valdymo tvarkai padarymo;
- 4) kai jis netenka Lietuvos Respublikos pilietybės;
- 5) kai jis sulaužo žvalgybos pareigūno priesaiką;
- 6) neišlaikęs bandomojo laikotarpio;
- 7) kai jis pažeidžia šio įstatymo 40 straipsnyje nustatytus draudimus ar apribojimus;
- 8) kai jis savo poelgiu tarnybos ar ne tarnybos metu pažemina žvalgybos pareigūno vardą;
- 9) kai jam įstatymų nustatyta tvarka atimamos specialiosios teisės, susijusios su jo pareigų atlikimu ir nėra kitų jo kvalifikaciją atitinkančių pareigų;
- 10) kai jis įvertinamas kaip netinkamas tęsti tarnybos;
- 11) kai jam paskiriama tarnybinė nuobauda – atleidimas iš tarnybos;
- 12) kai paaiškėja, kad jis negali atlikti pareigų dėl sveikatos būklės esant medicinos išvadai, ir nėra galimybės perkelti jį į kitas jo sveikatos būklę atitinkančias pareigas;
- 13) kai jis yra laikinai nedarbingas daugiau kaip 120 kalendorinių dienų iš eilės arba daugiau kaip 140 kalendorinių dienų per paskutinius 12 mėnesių, jeigu įstatymų nenustatyta, kad tam tikros ligos atveju pareigos paliekamos ilgesnį laiką, ir jeigu neatvykimas į tarnybą nesusijęs su sveikatos sutrikdymu, atsiradusiu einant tarnybines pareigas ar dėl tarnybos;
- 14) kai panaikinama pareigybė dėl žvalgybos institucijos likvidavimo, reorganizavimo ar dėl tarnybos organizavimo pakeitimų ir nėra laisvų jo kvalifikaciją atitinkančių pareigų arba jis atsisako būti perkeltas į kitas pareigas;
- 15) kai jis sulaukia šio įstatymo 45 straipsnio 1 dalyje nustatyto amžiaus ir jo tarnyba nebuvo pratęsta arba baigėsi tarnybos pratęsimo laikas;
- 16) šalių susitarimu;
- 17) pasibaigus šio įstatymo 31 straipsnio 5 dalyje nurodytam skyrimo į pareigas laikotarpiui.

54 straipsnis. Žvalgybos pareigūnų atleidimo iš tarnybos tvarka ir sąlygos

1. Žvalgybos pareigūnai iš tarnybos atleidžiami ir tarnybos sutartis su jais nutraukiama žvalgybos institucijos vadovo įsakymu, išskyrus pareigūnus, atleidžiamus Respublikos Prezidento dekretu ar krašto apsaugos ministro įsakymu.

2. Atleidžiamas iš tarnybos žvalgybos pareigūnas privalo ne vėliau kaip atleidimo dieną grąžinti tarnybinį ginklą, tarnybinį pažymėjimą, tarnybinį ženklą, dokumentus ir kitas darbo priemones, kurias jis gavo tarnaudamas žvalgybos institucijoje.

3. Žvalgybos pareigūnas šio įstatymo 53 straipsnio 14 punkte nustatytu pagrindu iš tarnybos atleidžiamas ir tarnybos sutartis su juo nutraukiama, apie tai jį įspėjus ne vėliau kaip prieš 2 mėnesius. Neščiai moteriai (kai žvalgybos institucija likviduojama), moteriai ar vyrui, vieniems auginantiesiems vaiką (vaikus) iki 14 metų, asmeniui, kuriam iki teisės gauti pareigūnų ir karių valstybinę pensiją liko ne daugiau kaip 5 metai, apie numatomą atleidimą iš tarnybos turi būti

pranešama raštu prieš 4 mėnesius.

4. Žvalgybos pareigūnas šio įstatymo 53 straipsnio 14 punkte nustatytu pagrindu iš tarnybos negali būti atleidžiamas jo laikinojo nedarbingumo laikotarpiu, jeigu laikinojo nedarbingumo laikotarpis ne ilgesnis kaip 120 kalendorinių dienų iš eilės.

5. Negalima atleisti iš tarnybos žvalgybos institucijoje nėščios moters, taip pat motinos arba tėvo, auginančių vaiką iki 3 metų, jeigu nėra jų kaltės (išskyrus atvejus, kai žvalgybos institucija likviduojama).

6. Šio įstatymo 53 straipsnio 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15 ir 16 punktuose numatytais pagrindais žvalgybos pareigūnas gali būti atleidžiamas iš tarnybos jo atostogų ar laikinojo nedarbingumo laikotarpiu.

7. Mirę, įstatymų nustatyta tvarka paskelbti mirusiais, pripažinti nežinia kur esančiais žvalgybos pareigūnai išbraukiami iš žvalgybos pareigūnų sąrašų žvalgybos institucijos vadovo įsakymu.

8. Ginčai, kilę dėl atleidimo iš tarnybos, sprendžiami Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

55 straipsnis. Žvalgybos pareigūno atleidimas iš tarnybos paties prašymu

1. Žvalgybos pareigūnas turi teisę nutraukti tarnybą savo noru, žvalgybos institucijos vadovui pateikęs prašymą ne vėliau kaip prieš 14 kalendorinių dienų. Žvalgybos pareigūnas atleidžiamas prašyme nurodytą dieną.

2. Jeigu žvalgybos institucijos vadovas sutinka, žvalgybos pareigūnas gali būti atleistas ir sutartis su juo nutraukta anksčiau, negu nustatyta šio straipsnio 1 dalyje.

3. Žvalgybos pareigūnas turi teisę atšaukti prašymą nutraukti tarnybą savo noru ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo prašymo pateikimo dienos.

4. Jeigu yra atliekamas tarnybinio nusižengimo tyrimas, žvalgybos pareigūnas gali būti atleidžiamas tik baigus tyrimą, per 3 darbo dienas nuo tyrimo pabaigos.

56 straipsnis. Žvalgybos pareigūno atleidimas iš tarnybos šalių susitarimu

Žvalgybos pareigūną atleidžiant iš tarnybos šalių susitarimu, sudaromas rašytinis susitarimas, kuriame aptariamos atleidimo iš tarnybos laiko, nepanaudotų kasmetinių atostogų suteikimo ar kompensavimo, išeitinės išmokos (jos dydis negali viršyti šio įstatymo 68 straipsnio 1 dalyje nustatyto dydžio) mokėjimo, mokymo, kvalifikacijos tobulinimo išlaidų atlyginimo ir kitos sąlygos.

VIENUOLIKTASIS SKIRSNIS

ŽVALGYBOS PAREIGŪNŲ SKATINIMAS IR ATSAKOMYBĖ

57 straipsnis. Žvalgybos pareigūnų skatinimas ir apdovanojimai

1. Už pavyzdinę tarnybą žvalgybos pareigūnai gali būti skatinami ar apdovanojami:

1) padėka;

2) vardine dovana;

3) vienkartinę pinigine išmoka, neviršijančia žvalgybos pareigūno vieno mėnesio vidutinio tarnybinio atlyginimo dydžio sumos;

4) žvalgybos institucijos medaliu ar pasižymėjimo ženklu;

5) krašto apsaugos sistemos medaliu.

2. Už ypatingus nuopelnus tarnyboje žvalgybos pareigūnai gali būti pristatomi valstybiniais apdovanojimams.

3. Žvalgybos pareigūnai skatinami ir apdovanojami bendra Valstybės saugumo departamento direktoriaus ir krašto apsaugos ministro nustatyta tvarka.

4. Žvalgybos pareigūnai, turintys galiojančių tarnybinių nuobaudų, neskatinami ir neapdovanojami.

58 straipsnis. Tarnybinės nuobaudos

Už tarnybinius nusižengimus žvalgybos pareigūnams skiriamos šios tarnybinės nuobaudos:

- 1) įspėjimas;
- 2) papeikimas;
- 3) griežtas papeikimas;
- 4) tarnybinio atlyginimo sumažinimas;
- 5) atleidimas iš tarnybos.

59 straipsnis. Tarnybiniai nusižengimai

1. Tarnybiniai nusižengimai skirstomi į:

- 1) šiurkščius;
- 2) kitus tarnybinius nusižengimus.
2. Šiurkštūs tarnybiniai nusižengimai:

1) tyčinė žvalgybos pareigūno veika (veikimas ar neveikimas), kai tarnybinė padėtis naudojama ne tarnybos interesais arba ne pagal įstatymus ar kitus teisės aktus, arba savanaudiškais tikslais (neteisėtai pasisavinamas ar kitiems perleidžiamas svetimas turtas, lėšos ir t. t.) ar dėl kitokių asmeninių paskatų (keršto, pavydo, neteisėtų paslaugų teikimo ir t. t.), taip pat žvalgybos pareigūno veiksmai, kuriais viršijami suteikti įgaliojimai ar savivaliaujama (piktnaudžiavimas tarnyba), jeigu nėra nusikalstamos veikos požymių;

2) tyčinis ar neatsargus tarnybinių pareigų, numatytų pareiginiuose nuostatuose, neatlikimas ar netinkamas atlikimas, taip pat teisėtu įsakymu ar pavedimu duotos užduoties neįvykdymas ar netinkamas įvykdymas, jeigu nėra nusikalstamos veikos požymių (tarnybinių pareigų neatlikimas);

3) tyčinė ar neatsargi veika, vykdanč neteisėtą užduotį ar pavedimą (neteisėtos užduoties vykdymas). Žvalgybos pareigūnas, pradėdamas ar pradėjęs vykdyti įsakymą ar užduotį, kurių teisėtumu abejoja, darbo reglamente ar vidaus tvarkos taisyklėse nustatyta tvarka informavęs aukštesnįjį, negu davusį įsakymą ar pavedimą, vadovą ar žvalgybos institucijos vadovą apie pradedamą vykdyti ar vykdomą pavedimą, nuo atsakomybės atleidžiamas, jeigu jo veikoje nėra nusikalstamos veikos požymių;

4) buvimas tarnybos metu apsvaigusiam nuo alkoholio, narkotinių, psichotropinių ar kitų psichiką veikiančių medžiagų;

5) nebuvimas tarnybos vietoje vieną ar daugiau darbo dienų be pateisinamos priežasties;

6) tyčinė ar neatsargi veika, kuria pažeidžiamos darbo su įslaptinta informacija tvarkos taisyklės, nustatančios įslaptintos informacijos naudojimą, saugojimą (darbo su įslaptinta informacija taisyklių pažeidimas), jeigu nėra nusikalstamos veikos požymių;

7) tyčinė ar neatsargi veika, kuria pažeidžiama tarnybinių šaunamųjų ginklų išdavimo, grąžinimo, nešiojimo, laikymo ir naudojimosi tvarka, taip pat naudojimosi kitais daiktais, mechanizmais ar įrenginiais, pripažintais didesnio pavojaus šaltiniais, taisyklės (elgesio su didesnio pavojaus šaltiniu taisyklių pažeidimas);

8) melagingo paaiškinimo dėl tarnybinio nusižengimo davimas, taip pat vertimas duoti melagingą paaiškinimą;

9) tyčinė ar neatsargi veika, kuria pažeidžiamos visuotinai pripažintos dorovės, moralės ir etikos normos, vidaus darbo tvarka ar naudojimosi daiktais, įrankiais ar įrenginiais taisyklės, padariusi žvalgybos institucijai turtinę žalą, jeigu joje nėra nusikalstamos veikos požymių (turtinės žalos padarymas).

3. Už šiurkščius tarnybinius nusižengimus gali būti skiriamos šios tarnybinės nuobaudos:

- 1) griežtas papeikimas;
- 2) tarnybinio atlyginimo sumažinimas;
- 3) atleidimas iš tarnybos.
4. Atleidimas iš tarnybos gali būti skiriamas ir už vieną šiurkštų tarnybinių nusižengimų.

5. Kiti tarnybiniai nusižengimai – vidaus administravimo tvarkos pažeidimai, jeigu juose nėra šiurkščių tarnybinių nusižengimų požymių.

6. Už kitus tarnybinius nusižengimus skiriamos šios tarnybinės nuobaudos:

- 1) įspėjimas;

- 2) papeikimas;
- 3) griežtas papeikimas.
7. Atsakomybę už tarnybinius nusižengimus lengvinančios aplinkybės yra šios:
 - 1) asmuo pats praneša padaręs tarnybinį nusižengimą;
 - 2) asmuo nuoširdžiai gailisi;
 - 3) asmuo užkirto kelią žalingiems tarnybinio nusižengimo padariniams, savo noru pašalino padarytą žalą;
 - 4) tarnybinis nusižengimas padarytas dėl didelio susijaudinimo, kurį sukėlė neteisėti nukentėjusiojo veiksmai;
 - 5) tarnybinis nusižengimas buvo padarytas dėl psichinės ar fizinės prievartos, jeigu tokia prievarta nepašalina atsakomybės;
 - 6) tarnybinis nusižengimas buvo padarytas pažeidžiant būtinąjo reikalingumo sąlygas;
 - 7) tarnybinis nusižengimas buvo padarytas peržengiant būtinąsios ginties ribas;
 - 8) kitos lengvinančios aplinkybės, žvalgybos institucijos vadovo pripažintos svarbiomis.
8. Atsakomybę už tarnybinius nusižengimus sunkinančios aplinkybės yra šios:
 - 1) tarnybinis nusižengimas padarytas karo arba nepaprastosios padėties metu;
 - 2) tarnybinis nusižengimas buvo tęsiamas, nepaisant reikalavimo jį nutraukti;
 - 3) šiurkštus tarnybinis nusižengimas per metus padarytas pakartotinai;
 - 4) tarnybinis nusižengimas padarytas grupės asmenų;
 - 5) tarnybinis nusižengimas padarytas apsvaigusio nuo alkoholio, narkotinių, psichotropinių ar kitų psichiką veikiančių medžiagų asmens.
9. Žvalgybos pareigūnas neatsako už tarnybinius nusižengimus, padarytus veikiant būtinąsios ginties, būtinąjo reikalingumo sąlygomis, dėl pateisinamos tarnybinės rizikos ar tinkamai vykdant teisėtą įsakymą.

60 straipsnis. Tarnybinių nusižengimų tyrimas ir nuobaudų skyrimas

1. Tarnybinių nusižengimų tyrimo procedūra pradedama ne vėliau kaip per 3 darbo dienas, kai žvalgybos institucijos vadovas ar jo įgaliotas asmuo gauna informaciją apie žvalgybos pareigūno galimai padarytą tarnybinį nusižengimą. Tarnybinio nusižengimo tyrimo procedūra susideda iš pavedimo atlikti tarnybinį patikrinimą, tarnybinio patikrinimo atlikimo ir tarnybinės nuobaudos skyrimo.
2. Tarnybinį patikrinimą atlieka žvalgybos institucijos vadovo įgalioti žvalgybos pareigūnai.
3. Tarnybinio patikrinimo metu turi būti visapusiškai, nuodugniai ir objektyviai ištirtas tarnybinis nusižengimas, nustatytos jo padarymo priežastys ir sąlygos, nustatyti kalti asmenys, juo turi būti užtikrinama, kad už tarnybinius nusižengimus atsakytų tik juos padarę asmenys. Esant galimybei, turi būti nustatytos drausmės stiprinimo ir tarnybinių nusižengimų prevencijos priemonės.
4. Tarnybinis patikrinimas negali būti vykdomas ilgiau kaip 3 mėnesius, neįskaitant laiko, kurį žvalgybos pareigūnas nebuvo tarnyboje dėl laikinojo nedarbingumo arba dėl atostogų.
5. Kai paaiškėja, kad tarnybinis nusižengimas turi nusikalstamos veikos požymių, tarnybinis patikrinimas sustabdomas ir tarnybinio patikrinimo medžiaga perduodama institucijai, kompetentingai tirti atitinkamas nusikalstamas veikas. Jeigu atsisakoma pradėti baudžiamąjį procesą ar asmuo atleidžiamas nuo baudžiamosios atsakomybės, tarnybinis patikrinimas tęsiamas šiame straipsnyje nustatyta tvarka.
6. Tarnybinė nuobauda turi būti paskiriama ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo tarnybinio nusižengimo paaiškėjimo dienos, neįskaitant laiko, kurį žvalgybos pareigūnas nebuvo tarnyboje dėl laikinojo nedarbingumo arba dėl atostogų.
7. Pradėjus tarnybinio nusižengimo tyrimą, reikalaujama, kad žvalgybos pareigūnas raštu pateiktų paaiškinimą. Tarnybinio nusižengimo tyrimo procedūra tęsiama ir pareigūnui atsisakius pateikti paaiškinimą.
8. Tarnybinė nuobauda skiriama žvalgybos institucijos vadovo įsakymu.
9. Už vieną tarnybinį nusižengimą skiriama viena tarnybinė nuobauda.

10. Skirdamas tarnybinę nuobaudą, žvalgybos institucijos vadovas atsižvelgia į:

- 1) padaryto tarnybinio nusižengimo pobūdį;
- 2) kaltės formą;
- 3) pažeidėjo asmenybę;
- 4) atsakomybę lengvinančias ir sunkinančias aplinkybes.

11. Tarnybinis atlyginimas gali būti sumažinamas ne daugiau kaip trečdaliu ir ne ilgiau kaip 3 mėnesiams. Tarnybinio atlyginimo sumažinimo dydį ir terminą nustato žvalgybos institucijos vadovas skirdamas tarnybinę nuobaudą.

12. Žvalgybos pareigūnas laikomas nebaustu tarnybine nuobauda, kai po nuobaudos už tarnybinį nusižengimą (išskyrus atleidimą iš tarnybos) skyrimo praėjo vieni metai.

13. Tarnybinė nuobauda gali būti panaikinta anksčiau, negu sueis šio straipsnio 12 dalyje nustatytas terminas, tačiau ne anksčiau negu praėjus 6 mėnesiams nuo jos paskyrimo.

14. Duomenys apie žvalgybos pareigūnui paskirtą tarnybinę nuobaudą įrašomi į jo asmens bylą.

15. Tarnybinių nusižengimų tyrimo, tarnybinių nuobaudų skyrimo ir panaikinimo tvarką žvalgybos institucijos vadovas nustato įsakymu.

16. Sprendimas dėl tarnybinės nuobaudos paskyrimo gali būti skundžiamas Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

61 straipsnis. Žvalgybos pareigūnų materialinės atsakomybės sąlygos

1. Žvalgybos pareigūnai, neteisėta veika (tyčia ar dėl neatsargumo) padarę tiesioginę tikrąją žalą žvalgybos institucijai, kurioje tarnauja, privalo šią žalą atlyginti.

2. Žvalgybos pareigūnai traukiami riboton ar visiškon materialinėn atsakomybėn.

3. Žvalgybos pareigūnai netraukiami materialinėn atsakomybėn, jeigu yra šio įstatymo 59 straipsnio 9 dalyje nustatytos sąlygos.

4. Aplinkybes, panaikinančias materialinę atsakomybę, patvirtina žvalgybos institucijos vadovas, išleisdamas įsakymą dėl žvalgybos pareigūno netraukimo materialinėn atsakomybėn.

5. Žvalgybos pareigūnų žalos, padarytos žvalgybos institucijai dėl neatsargumo einant tarnybines pareigas, atlyginimo dydis negali būti didesnis kaip 3 jo mėnesiniai tarnybiniai atlyginimai.

6. Žvalgybos pareigūnai, įstatymų ar kitų teisės aktų nustatyta tvarka paskirti nuolat ar laikinai eiti pareigas ar atlikti darbų, susijusių su materialinių vertybių, piniginių lėšų ar kito turto priėmimu ar perdavimu, saugojimu, apskaita, valdymu, disponavimu jais ar tvarkymu, materialiai atsako už visą dėl jų kaltės žvalgybos institucijai padarytą žalą, kai jie pinigines lėšas, materialines vertybes ar kitą turtą priėmė savo žinion arba pradėjo realiai tvarkyti jų apskaitą, arba jiems buvo suteikta teisė priimti sprendimą, susijusį su jų valdymu, tvarkymu ar disponavimu jais.

7. Žvalgybos pareigūnai atsako už visą dėl jų kaltės žvalgybos institucijai padarytą žalą, neatsižvelgiant į einamas pareigas, šiais atvejais:

- 1) kai žala padaryta dėl nusikalstamos veikos;
- 2) kai žala turtui ar materialinėms vertybėms padaryta tyčia;
- 3) kai žala padaryta esant neblaiviam arba apsvaigusiam nuo narkotinių, psichotropinių ar kitų psichiką veikiančių medžiagų;
- 4) kai žala turtui ar materialinėms vertybėms padaryta ne tarnybinių pareigų atlikimo metu ar ne dėl tarnybos interesų.

8. Tyrimų dėl materialinės žalos padarymo, žalos nustatymo ir atlyginimo už ją tvarką nustato žvalgybos institucijos vadovas.

9. Mėnesiniai išskaitymai už padarytą žalą negali viršyti 20 procentų žvalgybos pareigūnui priklausančio per mėnesį mokėti tarnybinio atlyginimo.

DVYLIKTASIS SKIRSNIS

ŽVALGYBOS PAREIGŪNŲ TARNYBINIAI RANGAI IR KARIŲ LAIPSNIAI

62 straipsnis. Tarnybiniai rangai ir karių laipsniai

1. Žvalgybos pareigūnams (išskyrus karius) suteikiami tarnybiniai rangai.
2. Valstybės saugumo departamento direktoriui pirmą rangą, jo pavaduotojams antrą rangą, skirdamas juos į šias pareigas, suteikia Respublikos Prezidentas. Antrojo operatyvinių tarnybų departamento direktoriui pirmą rangą, jo pavaduotojams antrą rangą, skirdamas juos į šias pareigas, suteikia krašto apsaugos ministras.
3. Antrajame operatyvinių tarnybų departamente tarnaujantiems karius laipsniai suteikiami vadovaujantis Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatyme bei krašto apsaugos ministro įsakymuose nustatytais reikalavimais ir tvarka.
4. Tarnybiniai rangai nesuteikiami žvalgybos pareigūnams, turintiems galiojančių tarnybinių nuobaudų.
5. Žvalgybos pareigūnai skiriami į jų tarnybinių rangą atitinkančias pareigas. Atskirais žvalgybos institucijos vadovo nustatytais atvejais ir sąlygomis žvalgybos pareigūnas gali būti paskirtas eiti vienu tarnybiniu rangų aukštesnes pareigas. Kai atitinkamo tarnybinio rango pareigū nėra, žvalgybos institucijos vadovas gali žvalgybos pareigūną iki vieno metų paskirti į vienu tarnybiniu rangų žemesnes pareigas.
6. Tarnybiniai rangai suteikiami bendra Valstybės saugumo departamento direktoriaus ir krašto apsaugos ministro nustatyta tvarka.

63 straipsnis. Žvalgybos pareigūnų pareigybių, karių laipsnių ir tarnybinių rangų derinimas

Žvalgybos pareigūnams nustatomi tokie pareigybes atitinkantys karių laipsniai ir tarnybiniai rangai:

- 1) direktoriaus – nuo pulkininko (jūrų kapitono) iki brigados generolo (flotilės admirolo) ar pirmo rango;
- 2) direktoriaus pavaduotojo – pulkininko (jūrų kapitono) ar antro rango;
- 3) valdybos viršininko, valdybos viršininko pavaduotojo – pulkininko leitenanto (komandoro) ar trečio rango;
- 4) skyriaus viršininko – majoro (komandoro leitenanto) ar ketvirtą rango, pulkininko leitenanto (komandoro) ar trečio rango;
- 5) skyriaus viršininko pavaduotojo, poskyrio viršininko – majoro (komandoro leitenanto) ar ketvirtą rango;
- 6) vyriausiojo specialisto – nuo leitenanto iki majoro (komandoro leitenanto) ar nuo septinto iki ketvirtą rango;
- 7) vyresniojo specialisto – nuo štabo seržanto, štabo seržanto specialisto (štabo laivūno, štabo laivūno specialisto) iki seržanto majoro (vyresniojo laivūno) ar nuo dvylikto iki aštunto rango;
- 8) specialisto – nuo eilinio (jūreivio) iki vyresniojo seržanto, vyresniojo seržanto specialisto ar nuo penkiolikto iki trylikto rango;
- 9) jaunesniojo specialisto – jaunesniojo eilinio (jaunesniojo jūreivio) ar šešiolikto rango.

TRYLIKTAJIS SKIRSNIS**ŽVALGYBOS PAREIGŪNŲ TARNYBOS APMOKĖJIMAS IR SOCIALINĖS GARANTIJOS****64 straipsnis. Žvalgybos pareigūnų tarnybinis atlyginimas ir kitos su tarnybos santykiais susijusios išmokos**

1. Žvalgybos pareigūnų tarnybinis atlyginimas susideda iš pareiginės algos, priedų už tarnybinių rangų ar kario laipsnį ir tarnybos stažą.
2. Žvalgybos pareigūnų pareiginės algos dydžius nustato Lietuvos Respublikos valstybės politikų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymas.
3. Žvalgybos pareigūnų priedas už kario laipsnį skaičiuojamas nuo pareiginės algos bazinio dydžio:

- 1) brigados generolui, flotilės admirolui – 1,5;
- 2) pulkininkui, jūrų kapitonui – 1,4;
- 3) pulkininkui leitenantui, komandorui – 1,3;
- 4) majorui, komandorui leitenantui – 1,2;
- 5) kapitonui, kapitonui leitenantui – 1,15;
- 6) vyresniajam leitenantui – 1,1;
- 7) leitenantui – 1;
- 8) seržantui majorui, vyresniajam laivūnui – 0,9;
- 9) viršilai, laivūnui – 0,8;
- 10) štabo seržantui, štabo seržantui specialistui, štabo laivūnui, štabo laivūnui specialistui – 0,75;
- 11) vyresniajam seržantui, vyresniajam seržantui specialistui – 0,7;
- 12) seržantui, seržantui specialistui – 0,5;
- 13) grandiniui – 0,4;
- 14) vyresniajam eiliniui, vyresniajam jūreiviui – 0,3;
- 15) eiliniui, jūreiviui – 0,2;
- 16) jaunesniajam eiliniui, jaunesniajam jūreiviui – 0,1.

4. Žvalgybos pareigūnų priedas už tarnybinį rangą skaičiuojamas nuo pareiginės algos bazinio dydžio:

- 1) pirmo rango – 1,5;
- 2) antro rango – 1,4;
- 3) trečio rango – 1,3;
- 4) ketvirto rango – 1,2;
- 5) penkto rango – 1,15;
- 6) šešto rango – 1,1;
- 7) septinto rango – 1;
- 8) aštunto rango – 0,9;
- 9) devinto rango – 0,8;
- 10) dešimto rango – 0,75;
- 11) vienuolikto rango – 0,7;
- 12) dvylikto rango – 0,5;
- 13) trylikto rango – 0,4;
- 14) keturiolikto rango – 0,3;
- 15) penkiolikto rango – 0,2;
- 16) šešiolikto rango – 0,1.

5. Žvalgybos pareigūnų priedas už tarnybos stažą skaičiuojamas nuo pareiginės algos bazinio dydžio:

- 1) nuo 1 iki 2 metų – 0,45;
- 2) nuo 2 iki 4 metų – 0,8;
- 3) nuo 4 iki 6 metų – 1,25;
- 4) nuo 6 iki 8 metų – 1,5;
- 5) nuo 8 iki 10 metų – 1,8;
- 6) nuo 10 iki 12 metų – 2,25;
- 7) nuo 12 iki 14 metų – 2,7;
- 8) nuo 14 iki 16 metų – 3,15;
- 9) nuo 16 iki 18 metų – 3,6;
- 10) nuo 18 iki 20 metų – 4,05;
- 11) nuo 20 metų už kiekvienus paskesnius tarnybos metus papildomai – 0,25.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-121](#), 2012-12-20, Žin., 2012, Nr. 155-7999 (2012-12-31), i. k. 1121010ISTA0XII-121

6. Kasmetinių atostogų laikotarpiu žvalgybos pareigūnams mokamas vidutinis tarnybinis

atlyginimas, apskaičiuotas Vyriausybės nustatyta tvarka.

7. Žvalgybos pareigūnams, tapusiems laikinai nedarbingais dėl tarnybinių pareigų atlikimo arba kai laikinasis nedarbingumas susijęs su tarnybinių pareigų atlikimu (kai asmuo tampa laikinai nedarbingas ne dėl nelaimingo atsitikimo tarnyboje ar pakeliui į ją (iš jos), iš institucijos lėšų Vyriausybės nustatyta tvarka kompensuojamas vidutinio jų darbo užmokesčio ir gautos ligos pašalpos skirtumas.

8. Antrajame operatyvinių tarnybų departamente tarnaujantiems kariams Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo nuostatos dėl aprūpinimo maistu ir tarnybine gyvenamąja patalpa netaikomos, išskyrus karius, tarnaujančius tarptautinių operacijų kariniuose vienetuose.

65 straipsnis. Žvalgybos pareigūnų atostogos

1. Žvalgybos pareigūnams kasmetinių atostogų trukmė nustatoma atsižvelgiant į žvalgybos pareigūno tarnybos stažą:

- 1) iki 10 metų – 30 kalendorinių dienų;
- 2) nuo 10 iki 15 metų – 35 kalendorinės dienos;
- 3) nuo 15 iki 20 metų – 40 kalendorinių dienų;
- 4) 20 metų ir daugiau – 45 kalendorinės dienos.

2. Žvalgybos pareigūnams kasmetinės atostogos gali būti suteikiamos iš karto visos arba dalimis, tačiau viena nepertraukiama atostogų dalis negali būti trumpesnė kaip 14 kalendorinių dienų. Kasmetinės atostogos suteikiamos už tarnybos žvalgybos institucijoje metus.

3. Žvalgybos pareigūnui nepanaudota kasmetinių atostogų dalis už praėjusius tarnybos metus suteikiama iki einamųjų tarnybos metų pabaigos.

4. Esant tarnybiniam būtinumui, žvalgybos pareigūnas gali būti atšaukiamas iš kasmetinių atostogų. Tokiam atšaukimui pareigūno sutikimas nebūtinas.

5. Žvalgybos pareigūnams gali būti suteikiamos šios tikslinės atostogos:

- 1) nėštumo ir gimdymo;
- 2) tėvystės;
- 3) vaikui prižiūrėti;
- 4) mokymosi;
- 5) persikėlimo;
- 6) prevencinės reabilitacijos;
- 7) nemokamos.

6. Nėštumo ir gimdymo, tėvystės atostogos žvalgybos pareigūnams suteikiamos Darbo kodekso nustatyta tvarka.

7. Atostogos vaikui prižiūrėti žvalgybos pareigūnams suteikiamos Darbo kodekso nustatyta tvarka, tačiau ne ilgiau negu sulauks šio įstatymo 45 straipsnio 1 dalyje nustatyto amžiaus ir jo tarnyba nebus pratęsta arba baigsis tarnybos pratęsimo laikas. Nesibaigus atostogoms žvalgybos pareigūnas gali grįžti į tarnybą, ne vėliau kaip prieš 14 kalendorinių dienų įspėjęs apie tai žvalgybos institucijos vadovą.

8. Mokymosi atostogų žvalgybos pareigūnams suteikimo ir apmokėjimo sąlygas ir tvarką nustato žvalgybos institucijos vadovas.

9. Žvalgybos pareigūnui, dėl skyrimo į kitas pareigas arba pavedimo laikinai atlikti kitas pareigas keičiančiam gyvenamąją vietą, gali būti suteikiamos iki 5 kalendorinių dienų persikėlimo atostogos.

10. Žvalgybos pareigūnams, vykdžiusiems užduotis didesnio pavojaus sąlygomis, atsižvelgiant į jų pobūdį ir trukmę, gali būti suteikiamos iki 15 kalendorinių dienų mokamos prevencinės reabilitacijos atostogos. Prevencinės reabilitacijos atostogų suteikimo tvarką nustato žvalgybos institucijos vadovas.

11. Žvalgybos pareigūnui žvalgybos institucijos vadovo nustatyta tvarka gali būti suteikiamos nemokamos iki 15 kalendorinių dienų atostogos tik dėl ypatingų asmeninių ar šeiminių aplinkybių.

12. Kasmetinių ir tikslinių atostogų laikotarpiai yra įskaitomi į žvalgybos pareigūno tarnybos

stažą.

13. Atleidžiant žvalgybos pareigūną iš tarnybos, nepanaudotos kasmetinės atostogos nesuteikiamos. Už nepanaudotas kasmetines atostogas jam išmokama piniginė kompensacija.

66 straipsnis. Žvalgybos pareigūnų valstybinis socialinis draudimas

1. Žvalgybos pareigūnai draudžiami visomis Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatyme nurodytomis socialinio draudimo rūšimis. Draudimo tvarką ir sąlygas nustato atskiras socialinio draudimo rūšis reglamentuojantys teisės aktai.

2. Žvalgybos pareigūnai įgyja teisę gauti pareigūnų ir karių valstybinę pensiją šios pensijos skyrimą reglamentuojančiuose teisės aktuose nustatyta tvarka.

67 straipsnis. Žvalgybos pareigūnų sveikatinimo veikla

1. Žvalgybos pareigūnų sveikatos priežiūra vykdoma nacionalinės sveikatos sistemos asmens sveikatos priežiūros ir visuomenės sveikatos priežiūros įstaigose, taip pat krašto apsaugos ministro valdymo srities sveikatos priežiūros įstaigose. Krašto apsaugos ministro valdymo srities sveikatos priežiūros įstaigose žvalgybos pareigūnams teikiamos sveikatinimo veiklos mastą ir specialiuosius reikalavimus nustato krašto apsaugos ir sveikatos apsaugos ministrai, o vykdymo sąlygas – krašto apsaugos ministras.

2. Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka yra tikrinama žvalgybos pareigūnų sveikatos būklė dėl tinkamumo tarnybai pagal nustatytus sveikatos būklės kriterijus.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XII-1645](#), 2015-04-23, paskelbta TAR 2015-04-30, i. k. 2015-06587

68 straipsnis. Išėtinė kompensacija atleidžiamiems iš tarnybos žvalgybos pareigūnams

1. Žvalgybos pareigūnui, atleidžiamam iš tarnybos šio įstatymo 53 straipsnio 12, 13, 14 ir 15 punktuose nustatytais pagrindais, išmokama 2 mėnesių jo vidutinio tarnybinio atlyginimo dydžio išėtinė kompensacija.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nustatyto dydžio kompensacija žvalgybos pareigūnams, turintiems daugiau kaip 5 metus žvalgybos pareigūno tarnybos stažo, didinama pusantro karto, daugiau kaip 10 metų – du kartus, daugiau kaip 20 metų – tris kartus.

69 straipsnis. Kompensacijos žvalgybos pareigūno žūties (mirties) ar sveikatos sutrikdymo atveju

1. Žvalgybos pareigūnui žuvus (mirus) dėl tarnybos žvalgybos institucijoje, jo šeimai, nepilnamečiams vaikams (įvaikiams), taip pat besimokantiems nustatyta tvarka įregistruotų mokymo įstaigų nuolatinėse studijose vaikams (įvaikiams), kol jiems sukaks 24 metai, sutuoktiniui, žuvusiojo (mirusiojo) vaikams, gimusiems po jo žūties (mirties), tėvui ar motinai ir nedarbingiems asmenims, kurie buvo žuvusiojo (mirusiojo) išlaikomi arba jo žūties (mirties) dieną turėjo teisę gauti jo išlaikymą, per vienus metus nuo žvalgybos pareigūno žūties (mirties) lygiomis dalimis išmokama 120 mėnesinių tarnybinių atlyginimų dydžio vienkartinė kompensacija, sumažinta priklausiančios išmokėti Lietuvos Respublikos nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatyme nustatytos vienkartinės socialinio draudimo išmokos apdraustajam mirus dydžiu.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-1645](#), 2015-04-23, paskelbta TAR 2015-04-30, i. k. 2015-06587

2. Žvalgybos pareigūną pripažinus nežinia kur esančiu ar paskelbus mirusiu, laikoma, kad jis yra pripažintas nežinia kur esančiu ar paskelbtas mirusiu dėl tarnybos, jeigu neįrodyta kitaip, jo šeimos nariams, nurodytiems šio straipsnio 1 dalyje, ir nedarbingiems asmenims, kurie buvo jo išlaikomi arba pripažinimo nežinia kur esančiu ar paskelbimo mirusiu dieną turėjo teisę gauti jo išlaikymą, nuo pareigūno pripažinimo nežinia kur esančiu ar paskelbimo mirusiu dienos kas mėnesį lygiomis dalimis mokama jo vidutinio tarnybinio atlyginimo dydžio kompensacija, neviršijant 120 mėnesinių tarnybinių atlyginimų dydžio sumos.

3. Žvalgybos pareigūnui, kurio sveikata sutriko atliekant tarnybines pareigas arba kurio sveikata sutriko dėl tarnybinių pareigų atlikimo ar žvalgybos pareigūno statuso, išmokama tokio dydžio jo vidutinio tarnybinio atlyginimo dydžio kompensacija, sumažinta priklausančios išmokėti Lietuvos Respublikos nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatyme nustatytos netekto darbingumo vienkartinės kompensacijos ar netekto darbingumo periodinės kompensacijos, mokėtinos ne daugiau kaip 12 mėnesių, dydžiu:

1) netekusiems 75–100 procentų darbingumo – 60 mėnesinių vidutinių tarnybinių atlyginimų dydžio;

2) netekusiems 60–70 procentų darbingumo – 48 mėnesinių vidutinių tarnybinių atlyginimų dydžio;

3) netekusiems 45–55 procentų darbingumo – 36 mėnesinių vidutinių tarnybinių atlyginimų dydžio;

4) netekusiems iki 40 procentų darbingumo – 30 mėnesinių vidutinių tarnybinių atlyginimų dydžio;

5) sunkaus sveikatos sutrikdymo atveju, likus liekamųjų reiškinių ir pasikeitus jo tinkamumo tarnybai laipsniui, kuris nustatomas praėjus 12 mėnesių nuo išgydymo, – 24 mėnesinių vidutinių tarnybinių atlyginimų dydžio;

6) apysunkio sveikatos sutrikdymo atveju, likus liekamųjų reiškinių ir pasikeitus jo tinkamumo tarnybai laipsniui, kuris nustatomas praėjus 6 mėnesiams nuo išgydymo, – 18 mėnesinių vidutinių tarnybinių atlyginimų dydžio;

7) lengvo sveikatos sutrikdymo atveju, likus liekamųjų reiškinių ir pasikeitus jo tinkamumo tarnybai laipsniui, kuris nustatomas praėjus 3 mėnesiams nuo išgydymo, – 12 mėnesinių vidutinių tarnybinių atlyginimų dydžio.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-1645](#), 2015-04-23, paskelbta TAR 2015-04-30, i. k. 2015-06587

4. Žvalgybos pareigūno sveikatos sutrikdymo sunkumo laipsnį, darbingumo lygį teisės aktų nustatyta tvarka nustato Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.

5. Ar žvalgybos pareigūno žūtis (mirtis) ar sveikatos sutrikdymas yra susijęs su tarnyba, nustatoma žvalgybos institucijos vadovo nustatyta tvarka.

6. Šiame straipsnyje nustatytos kompensacijos nemokamos, jeigu:

1) žvalgybos pareigūnas žuvo (mirė), sveikata sutriko jam darant nusikalstamą veiką;

2) žvalgybos pareigūno žuvimo (mirties), sveikatos sutrikdymo priežastis buvo su tarnybinių pareigų atlikimu nesusijęs apsvaigimas nuo alkoholio, narkotinių, psichotropinių ar kitų psichiką veikiančių medžiagų;

3) žvalgybos pareigūnas nusižudė, kėsinosi nusižudyti ar tyčia sutrikdė sau sveikatą;

4) žvalgybos pareigūnas žuvo (mirė), sveikata sutriko eismo įvykio metu, jeigu vairavo transporto priemonę neturėdamas teisės jos vairuoti ir tai nesusiję su tarnybinių pareigų atlikimu arba perdavė ją vairuoti asmeniui, apsvaigusiam nuo alkoholio, narkotinių, psichotropinių ar kitų psichiką veikiančių medžiagų arba neturinčiam teisės jos vairuoti;

5) žvalgybos pareigūnas žuvo (mirė) ar jo sveikata sutriko dėl ligos ir tai nesusiję su tarnybinių pareigų atlikimu;

6) žvalgybos pareigūno žūties (mirties), sveikatos sutrikdymo priežastis buvo saugos taisyklių pažeidimas.

7. Žvalgybos pareigūnui, kuriam buvo išmokėta kompensacija pagal šio straipsnio 3 dalies 5, 6 arba 7 punktą ir kuriam vėliau dėl to paties sveikatos sutrikdymo nustatomas ir darbingumo lygis, papildomai išmokamas pagal šio straipsnio 3 dalies 5, 6 arba 7 punktą išmokėtos kompensacijos ir šio straipsnio 3 dalies 1, 2, 3 arba 4 punkte nurodytos kompensacijos, atsižvelgiant į nustatytą darbingumo lygį, skirtumas.

8. Mokėtinos kompensacijos dydis apskaičiuojamas pagal vidutinį žuvusio ar nukentėjusio žvalgybos pareigūno tarnybinį atlyginimą.

9. Žvalgybos pareigūnai, žuvę (mirę) dėl tarnybos žvalgybos institucijoje, laidojami valstybės lėšomis. Valstybės finansuojamų laidojimo išlaidų dydį nustato ir Žvalgybos pareigūnų, žuvusių (mirusių) dėl tarnybos žvalgybos institucijoje, valstybės finansuojamų laidojimo išlaidų aprašą tvirtina Vyriausybė.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XII-2621](#), 2016-09-20, paskelbta TAR 2016-09-28, i. k. 2016-24162

10. Žvalgybos pareigūno, kuris žuvo (mirė) užsienyje dėl tarnybos žvalgybos institucijoje, taip pat užsienyje žuvusių (mirusių) kartu su žvalgybos pareigūnu užsienyje gyvenusių asmenų: sutuoktinio, nepilnamečių vaikų (įvaikių), kurie nėra emancipuoti ar sudarę santuokos, pilnamečių vaikų (įvaikių) iki 20 metų, kurie su žvalgybos pareigūnu turi bendrą ūkį, nėra sudarę santuokos ir dar nėra įgiję vidurinio išsilavinimo, sutuoktinio nepilnamečių vaikų (įvaikių), kurių gyvenamoji vieta yra nustatyta kartu su žvalgybos pareigūno sutuoktiniu ir kurie nėra emancipuoti ar sudarę santuokos, pilnamečių vaikų (įvaikių) iki 20 metų, kurių gyvenamoji vieta yra nustatyta kartu su žvalgybos pareigūno sutuoktiniu ir kurie su žvalgybos pareigūnu turi bendrą ūkį, nėra sudarę santuokos ir dar nėra įgiję vidurinio išsilavinimo, išlaikytinių, kurių globėju ar rūpintoju yra paskirtas žvalgybos pareigūnas ir (ar) jo sutuoktinis, palaikų parvežimo į Lietuvos Respubliką išlaidos apmokamos valstybės lėšomis Vyriausybės nustatytais sąlygomis ir tvarka.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIII-675](#), 2017-10-12, paskelbta TAR 2017-10-23, i. k. 2017-16705

70 straipsnis. Kitos žvalgybos pareigūnų garantijos

1. Žvalgybos pareigūnams, kurių materialinė būklė tapo sunki dėl ligos, šeimos nario ligos ar mirties, stichinės nelaimės, turto netekimo, taip pat kitais ypatingais atvejais gali būti skiriama iki 5 minimaliųjų mėnesinių algų dydžio pašalpa.

2. Mirusio, išskyrus žuvusį dėl tarnybos žvalgybos institucijoje, žvalgybos pareigūno šeimos nariams išmokama vieno mėnesio jo gauto vidutinio tarnybinio atlyginimo dydžio pašalpa.

3. Asmuo gali būti priimamas į tarnybą žvalgybos institucijoje arba jam leidžiama toliau tęsti tarnybą ir esant neigiamiems sveikatos patikrinimo rezultatams, jeigu dėl žvalgybos institucijos vadovo pripažintų svarbių priežasčių to reikia tarnybos interesams užtikrinti.

4. Darbo kodekse nustatytos garantijos darbuotojams, auginantiems vaikus, taikomos žvalgybos pareigūnams tiek, kiek jų nenustato šis įstatymas.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XII-2621](#), 2016-09-20, paskelbta TAR 2016-09-28, i. k. 2016-24162

71 straipsnis. Specialiosios žvalgybos pareigūnų ir slaptųjų bendradarbių socialinės garantijos

Žvalgybos pareigūnams ir slaptiesiems bendradarbiams specialiąsias socialines garantijas nustato Vyriausybė.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS

VALDAS ADAMKUS

Lietuvos Respublikos
žvalgybos įstatymo
priedas

ŽVALGYBOS PAREIGŪNO TARNYBOS SUTARTIS NR. _____

(data)

(sudarymo vieta)

Žvalgybos institucija, atstovaujama _____
(vardas, pavardė, pareigos)

_____,
veikiančio _____,
(teisės aktas, įgaliojantis pasirašyti sutartį)

ir Lietuvos Respublikos pilietis _____

(vardas, pavardė, asmens kodas)

(toliau – žvalgybos pareigūnas), vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos žvalgybos įstatymo 37 straipsnio 1 dalimi, sudarė šią žvalgybos pareigūno tarnybos sutartį:

1. Žvalgybos institucija priima į tarnybą žvalgybos pareigūną neterminuotai.
2. Žvalgybos pareigūnui nustatomas _____

(nurodomas terminas iki 12 mėnesių arba įrašoma, kad
nenustatomas)

bandomasis laikotarpis.

3. Žvalgybos pareigūnas į pareigas žvalgybos institucijoje skiriamas, perkeliamas į kitas pareigas, atleidžiamas iš pareigų Žvalgybos įstatymo ir kitų teisės aktų nustatytais sąlygomis ir tvarka.

4. Žvalgybos pareigūnas įsipareigoja tarnauti žvalgybos institucijoje įstatymų ir kitų teisės aktų nustatytais sąlygomis ir tvarka ne mažiau kaip 5 metus nuo šios sutarties pasirašymo momento.

5. Ši sutartis įsigalioja ir asmuo tampa žvalgybos pareigūnu, kai paskiriamas į konkrečias pareigas žvalgybos institucijoje ir prisiekia Lietuvos valstybei.

6. Ši sutartis gali būti nutraukta Žvalgybos įstatymo nustatytais pagrindais ir sąlygomis.

7. Papildomos sutarties sąlygos:

8. Ginčai dėl sutarties nagrinėjami Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

9. Ši sutartis sudaryta dviem egzemplioriais – vienas saugomas žvalgybos institucijoje, antras atiduodamas žvalgybos pareigūnui.

Žvalgybos institucijos vardu Žvalgybos pareigūnas

(vardas, pavardė, pareigos)

(vardas, pavardė)

(parašas)

(parašas)

A. V.

Žvalgybos pareigūnas paskirtas į pareigas _____ įsakymu Nr. _____.
(data)

Sutartis nutraukta _____

(pagrindas, atleidimo iš tarnybos įsakymo data, Nr., sutarties nutraukimo data)

Pakeitimai:

1.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [IX-1019](#), 2002-07-02, Žin., 2002, Nr. 72-3019 (2002-07-17), i. k. 1021010ISTA0IX-1019
Lietuvos Respublikos žvalgybos įstatymo 13 straipsnio pakeitimo įstatymas
2.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [XI-2289](#), 2012-10-17, Žin., 2012, Nr. 129-6463 (2012-11-08), i. k. 1121010ISTA0XI-2289
Lietuvos Respublikos žvalgybos įstatymo pakeitimo įstatymas
3.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [XII-121](#), 2012-12-20, Žin., 2012, Nr. 155-7999 (2012-12-31), i. k. 1121010ISTA0XII-121
Lietuvos Respublikos žvalgybos įstatymo pakeitimo įstatymo 1, 2 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymas
4.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [XII-1645](#), 2015-04-23, paskelbta TAR 2015-04-30, i. k. 2015-06587
Lietuvos Respublikos žvalgybos įstatymo Nr. VIII-1861 67 ir 69 straipsnių pakeitimo įstatymas
5.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [XII-1683](#), 2015-05-07, paskelbta TAR 2015-05-20, i. k. 2015-07664
Lietuvos Respublikos žvalgybos įstatymo Nr. VIII-1861 13 ir 24 straipsnių pakeitimo įstatymas
6.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [XII-1801](#), 2015-06-18, paskelbta TAR 2015-06-25, i. k. 2015-10142
Lietuvos Respublikos žvalgybos įstatymo Nr. XI-2289 46 straipsnio pakeitimo įstatymas
7.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [XII-2382](#), 2016-05-19, paskelbta TAR 2016-06-02, i. k. 2016-14743
Lietuvos Respublikos žvalgybos įstatymo Nr. VIII-1861 20 ir 32 straipsnių pakeitimo įstatymas
8.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [XII-2526](#), 2016-06-29, paskelbta TAR 2016-07-13, i. k. 2016-20284
Lietuvos Respublikos žvalgybos įstatymo Nr. VIII-1861 52 straipsnio pakeitimo įstatymas
9.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [XII-2621](#), 2016-09-20, paskelbta TAR 2016-09-28, i. k. 2016-24162
Lietuvos Respublikos žvalgybos įstatymo Nr. VIII-1861 69 ir 70 straipsnių pakeitimo įstatymas
10.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [XIII-675](#), 2017-10-12, paskelbta TAR 2017-10-23, i. k. 2017-16705
Lietuvos Respublikos žvalgybos įstatymo Nr. VIII-1861 69 straipsnio pakeitimo įstatymas
11.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [XIII-674](#), 2017-10-12, paskelbta TAR 2017-10-23, i. k. 2017-16704
Lietuvos Respublikos žvalgybos įstatymo Nr. VIII-1861 2, 9, 48, 49 straipsnių ir devintojo skirsnio pavadinimo pakeitimo įstatymas